

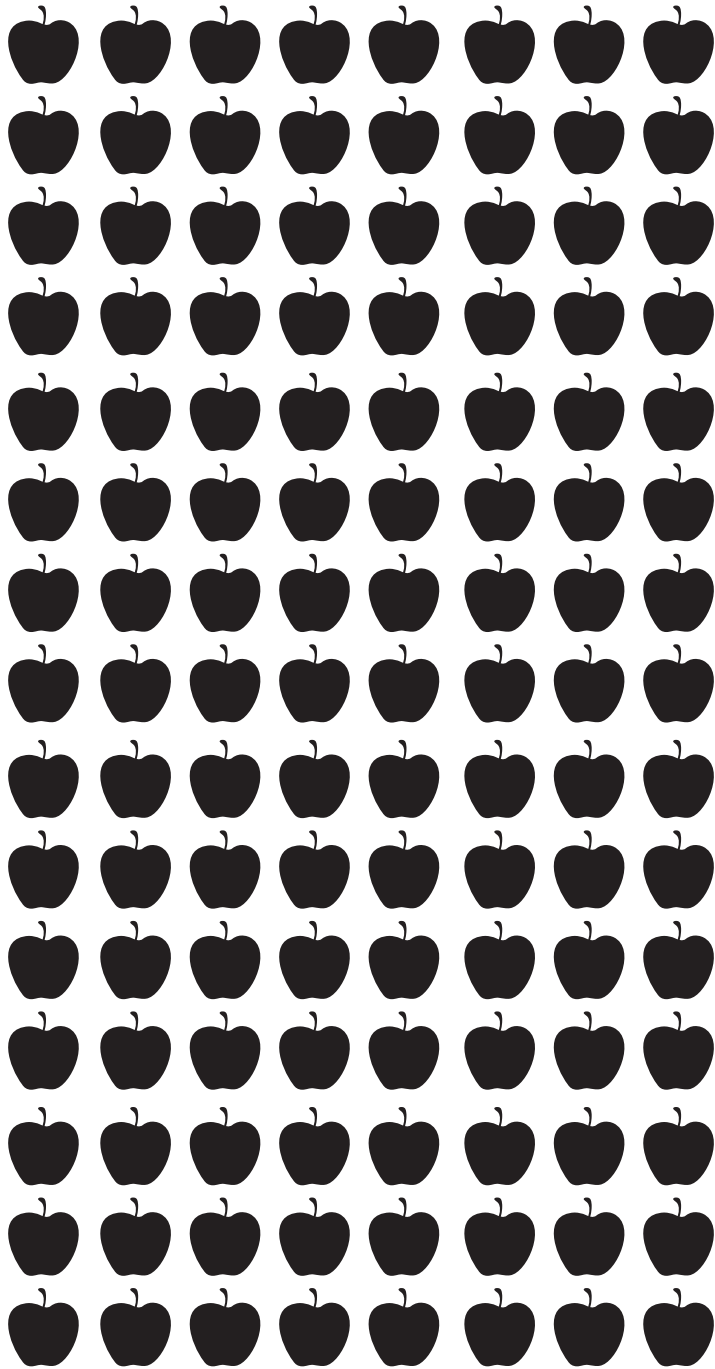
Lepota besede 16

Izbrani prispevki udeležencev literarnega natečaja

Lepota besede 2021

Izbor besedil: Stanka Hrastelj

Črnomelj, november 2021

Je srce, ki bije. Je roka, ki piše.

Za naslov pričujočega uvodnika sem uporabila verza, na katera sem naletela, ko sem listala po zajetni mapi z literarnimi prispevki udeležencev letošnjega literarnega natečaja Lepota besede. Avtorica pesmi je Simona Laknar Strahinić in na nek način me verza spominjata na besede Lojzeta Kovačiča, ko je razmišljal o lastnem pisanju: »Ni dovolj, da pišeš samo dobro knjigo, marveč da si izpišeš srce iz prsi, da pustiš, da zagorijo vse tvoje zvezde.« Podobne paradigme sem prepoznala v marsikaterem tekstu, ki sem jih prebirala v oktobru.

Na natečaj so prispela dela 29 avtoric in avtorjev oziroma, če podatek razširim na poslane literarne zvrsti, sem v branje dobila pesmi 19 avtorjev, zgodbe 13 avtorjev, dve avtorici sta prispevali razmišljanje in ena sklop aforizmov. Vsa dela sem prebirala označena zgolj s šiframi, imen avtorjev torej nisem poznala. Anonimnost vsekakor prinese določene prednosti, saj se kritiško branje ne osredotoča nanje, temveč zgolj na njihovo literaturo. Ko sem zaključila z izborom besedil za objavo v zborniku in med pisci izbrala najboljše, sem dobila še vpogled v skrivnost, katera imena stojijo za besedili.

V primerjavi z lanskim letom so v splošnem prispevki kakovostnejši, bolj dodelani. Tudi veliko več žanrske drznosti je bilo tokrat zaslediti. Ne vem, ali je to kakorkoli povezano z epidemijo, a če malo špekuliram, bi rekla, da je. Lani se je zdelo, kot da se je nad peresa zgrnil nek težak, temen oblak, da je bila literarna bera na eni strani mračnejša in kot v krču, temu ob bok pa se je postavila kopica besedil, ki so opevala naravo. Za nami je bilo prvo leto velikih sprememb – prepovedi javnih prireditev, policijska ura, omejitve gibanja, življenje v mehurčkih. Morda smo se zdaj, po skoraj dveh letih, ukrepov privadili in smo se zato notranje sprostili. Naučili smo se znotraj omejitev poiskati živopisane oaze ustvarjalnosti, kjer se naše misli spočijejo in kjer damo duška domišljiji.

Ker sem že spregovorila o epidemiji, bom kar ob tem prešla na prispela besedila. Da, kar nekaj literatov je tematiziralo korono in z njo povezane stvari in situacije. Tema je seveda še kako aktualna, saj se še vedno nismo izvili iz primeža ukrepov, ki so na glavo obrnili naš vsakdan in nam ga še vedno močno krojijo. Vsak od nas je bil tako ali drugače prizadet, predvsem se je spremenilo naše družbeno življenje, stiki med ljudmi so postali redkejši, povečala se je osamljenost. A kakor je pohvalno, da so pisci korono (karanteno, cepljenje, nošenje mask, izolacije itd.) umetniško obravnavali, sem dobila vtis, da je marsikje šlo za zamujeno priložnost. Tema je pogosto obravnavana površno, plehko in s humorjem na prvo žogo. Opazna je želja po izrekanju kritike, a ta obstane na pol poti. Spremeni se v kritizerstvo, pritoževanje in moraliziranje.

Toliko bolj je zato s svežino in inovativnostjo izstopal fantazijski potopis Martinov virusni pohod **Mirana Jenka**. Lajtmotiv zgodbe je seveda korona (zaščitne maske, prepoved druženja, zaprtje, mehurčki), vendar ni nikjer niti kanček zagrenjenosti ali jadikovanja. Pač pa je pripoved spretno zastavljena humorna distanca od neugodne situacije (ne pa zanikanje le te). Zgodba pritegne; je privlačna, zanimiva, nepredvidljiva, polna posrečenih zasukov in pisateljskih pogruntavščin. Naravnost odličen je prikaz stanja dremotnosti, dremanja – tiste izmuzljive linije, kjer budnost prehaja v spanje in se začnejo pojavljati sanjske slike. (Dober prikaz tovrstnih in podobnih mejnih stanj je tudi sicer v književnosti redke biser!) Zgodba pohoda (ki se ni zgodil, a bi se moral) se prepleta s sanjami, v ta preplet pa so domiselno integrirane znamenitosti okolja konkretne (neprehojene) pohodniške poti, in časa, v katerem naj bi pohod potekal – martinovo. Tako v nekem trenutku skupaj s pripovedovalcem gledamo oddajo na televiziji, že v naslednjem trenutku pa se pojavi »mož na belem konju, ki dirja po sobi do kuhinje in nazaj«. Bel konj brez pompoznosti postane črn, vranec se vmes spremeni v črnega psa, pa spet postane konj, v naslednjem hipu je že volk ... Med levitvami vtaknemo v nahrbtnik steklenico mošta, nekaj ljudi skoči domov po zaščitne maske, sveti Martin razdeli plašč na dvoje, od pušenšanka skočimo na škrlatno oblazinjeno klopi šumberškega gradu, mošt se spremeni v vino, princesa pa nas dregne, da smrčimo.

Isti avtor je poslal še pesem Bil sem, kjer govorec našteva, kod vse je vandral. To je ritmična, repetitivna pesem z jasno rimo in brezhibnim ritmom, ki kaže, da pisec obvlada pesniško obrt. Prežeta je s humorjem, predvsem pa je posrečeno zasukan zaključni verz. Poskočni ritem (daktil-daktil-trohej) in mehke rime zamenja povsem drugačen verzni karakter – grob ritem (jamb-anapest) in trda ne-rima. »Pil sem darove narave ... / IN BIL SEM ZADET.« Drzen in posrečen prijem!

Pesmi **Tjaše Drčar** so polne radoživosti, iskrivosti, obenem pa kažejo senzibilnost, globino in intenzivnost doživljanja okolice. Čeprav je prispevala le tri pesmi, se v njih lahko prepozna pesničino široko razgledanost in odprtost. Še posebej me je nagovorila pesem Vonj tortilij, kjer sta se pesniški talent in obrtniška veščost najbolj izrazila. Pesem je zelo dobro strukturirana, polna minimalističnih (vendar zgovornih) podob. Na videz je podana preprosto, a je jasna in bogata. Vzdušje je prikazano s plastičnimi opisi, lahko prepoznamo občutje in se vanj vživimo. V pesem je vpletena dvojnost, kontrast – zunaj je veter, gibanje, so šumi, v prostoru pa mir in vonjave (vonj po družini), ki govorko skozi asociativni tok kot droben preblisk peljejo v oddaljen intimni spomin na začetek skupnega življenja s partnerjem. Tortilje se zdijo kot vez med sedanostjo in spominom, a jih v pesmi izrecno ne omenja – tortilij so le v naslovu, kar priča o pesničinem suverenem pisanju.

V pesmi Lepota besede je bolj šaljiva, se poigrava z ritmom in zveni – čeprav obravnava trpko realnost, kako so v sodobnem času lepe besede in geste pozornosti izgubile boj z ... nemara s produktivnostjo, učinkovitostjo, zunanjim uspehom. Pesem je naracija, pripoved, a njen osrednji del je rima. Rima je tu uspela in dobro funkcionira tudi znotraj narativnega karakterja pesmi, tudi repeticije so spretno uporabljene.

Tretja poslana pesem je kot upesnjena basen, ki v prvem planu govori o družini ovčk, med vrsticami pa o sodobni družbi. Ovca oziroma ovčka, ljubko, simpatično bitje je obenem simbol slepega sledilca. Pesem Ovčka tematizira razkorak med otrokovo naravo in njegovimi željami ter željami staršev. Ti tu ne ravnaajo v skladu z otrokovimi potrebami, pač pa s svojo (izkrivljeno) percepcijo, kaj je za otroka dobro. Med starši in otroki (oblastjo in ljudstvom?) pa komunikacija ne steče – otrok ni slišan, ni upoštevan. Pesem z mehko govorico govori o pretresljivih stvareh.

Nežka Dular me je prepričala s kratko, minimalistično zgodbo V dom ne gre, v kateri pripovedovalka obiše družino s skrajnega družbenega roba. Seveda je težava že v samem izrazu družina, zato sem besedo postavila v navednice (kurzivo). Skupaj namreč živijo mama in njena sinova, a vsi so ostareli, bolni in onemogli. Scena, kamor je pripoved umeščena, je pretresljiva – trojica živi v skrajni bedi. Neizolirana stara razmajana hiša, tla so uničena, streha se je pred kratkim udrla, vonj je zatohel, v prostoru je roj muh. A četudi je položaj vreden usmiljenja, pripoved še zdaleč ni patetična. Občutkov nam ne vsiljuje, pripovedovalka zgolj opisuje, kar vidi. A ker zna avtorica stvar prikazati, bralec tako ne dobi gole, hladne informacije, temveč situacijo vidi – kar je seveda uspešen recept za ustvarjanje bralske izkušnje. Poleg občutja, ki ga lahko bralci doživimo, dobimo še dodatni bonus – začutimo tudi predanost, ljubezen, medsebojno skrb trojice, in smo šokirani, kako ljudje, ki so dejansko odvisni od zunanje pomoči, doživijo pravo zmagoslavje, ko dosežejo, da njihov najbolj pomoči potreben član ne bo šel v dom. Zgodba V dom ne gre je zgodba o boju za ohranitev dostojanstva.

Dialogi so prav tako zelo prepričljivi, saj je govor naraven, realen in dobro izriše osrednje like. Vešče in učinkovito je uporabljena tudi prisotnost sonca. Zdi se celo kot samostojni lik z lastno agendo. Sonce je tu tudi metafora za dobro življenje. V hišo ne posije. »Sije in čaka.« Neprizadeto bo čakalo. (Dobro življenje k njim ne bo prišlo. Ves čas bo skrajno blizu, a vendar neskončno daleč stran.) Šele čez leta, ko bodo prebivalci vegaste hiše pomrli in se bo luknja v strehi razširila, »bo sonce skozi votlo streho iskalo ljubezen med praznimi zidovi«.

Izbrani trije avtorji so se v ospredje prebili tudi zato, ker so njihova besedila najbolj izdelana in imajo najmanj spodrseljavev ali zastranitev. Zato bi avtorjem priporočala, da v prihodnje na natečaje pošiljajo le eno literarno zvrst – pač tisto, v kateri so boljši, bolj suvereni.

Ob prebiranju prispevkov sem opazila, da ni redkost, da je med poezijo in prozo določene pisca precejšnja kvalitativna razlika. Škoda je, da če si dober v pisanju zgodb, skupaj z njimi pošlješ še pesmi, ki so šibkejše, saj vržejo senco na dober prozni del prispevka.

Med prebranimi teksti pa je nekaj biserov, za katere bi bilo škoda, če jih ne bi izpostavila. Med drugim me je navdušila pesem **Jožica Kapele** (»Preden leže na oči ...«). Poanta pesmi je res dobra, uspela je tudi artikulacija občutja. Pesem je globoka in intimna, podobe v bralčevih očeh pa kar oživijo.

Petra Kampl Petrin je poslala miniaturo brez naslova, v katero je vsadila domiselno, iskrivo idejo. Poigrava se z mislijo, da lahko literarni lik postane človek – kot morske deklice v pravljicah ali kot angeli iz zgodb in filmov, ki padejo z neba in postanejo smrtni. Sočen nastavek za razširjeno zgodbo.

Albina Sonja Štraus je v zgodbi *Osamljena* igrala kot literarne like izbrala otroška igrala. V njihovi zgodbi odkrivamo, da nastavlja ogledalo nam, ljudem. Prijem, ki ga velja pohvaliti.

Na otroško izštevanko me je spomnil naslov zgodbe **Duške Lah Peček** *Račka gre na potovanje*. V mislih sem kar nadaljevala: »Ali pojdeš na pogreb?« Zgodba, ki ne govori o naravi s plehkim opevanjem, ampak nam prikaže opazovanje konkretnega življenja v njej, opazovanje in spremljanje vedenja račjega para. Živa pripoved, začinjena s humorjem, pa tudi z ganljivostjo.

Pesnica, katere verza sem si izposodila za naslov uvodnika, **Simona Laknar Strahinić**, obravnava pristno žensko izkušnjo – doživljanje nosečnosti. Zanimiva, dobrodošla tema.

Na letošnjem natečaju se je pojavilo truplo! K sreči le v zgodbi. Kapo dol, **Melita Vidmar**, za obogatitev mojega branja prispevkov z drzno, odštekano zamisljivo in za zanimiv, svež način pripovedi.

Pohvale **Alenki Mežnaršič** za oblikovno dobro izdelane pesmi, za prepričljivo, otipljivo atmosfero v njih in za lep ritem.

Ivanka Jevnikar zna dobro zastaviti strukturo in peljati zgodbo. Poleg tega ima močno empatijo in sočutje, kar zna večje vnovčiti pri pisanju. Bravo tudi za drznost, da se si je upala otroka, junaka zgodbe, na koncu pustiti brez priboljška. Drzno, samozavestno in literarno zelo učinkovito.

Nekaj aforizmov **Maje Centa** je prav dobro zašiljenih. Duhovito in globoko.

Nika Grahek je pesnica s potencialom. Razgledano, inteligentno in motivirano pero. Najboljša je, kadar za podajanje misli uporabi malo besed, ker zna z malo povedati veliko. Predvsem me je nagovoril uvodni del Cvetov v karanteni, kjer je small talk še kako zgovoren.

Robi Ašič je poslal dve pesmi, ki pa sta polni dobro uspelih literarnih prijemov. Uporablja prosti verz, pesmi pa imajo močan, prepričljiv ritem. Svoboda na dosegu roke je izjemna pesem – na izviren način, preko telesa, na katerega se osredini, spregovori o sedanjem času in občutju (stiski) posameznika. V pesmi se pred bralcem razgrinja prava drama. Tudi Zadnji ugriz spodnje ustnice govori skozi telo – telesni položaj, govorica telesa. Uspešna poteza.

V zgodbi Prvi pust **Tanje Košar** je pripovedovalka otrok. Natančno opisuje mamo, popisuje drobnarije (kot kamera), našteva zunanja dejanja brez podajanja občutkov, čustev. A ker dekličino oko tako pozorno sledi slehernemu maminemu gibu, to pri bralcih zbudi občutek ljubezni, skrbi, pozornosti, nežnosti, predanosti.

Vijolično nebo je pesem **Tanje Mencin**, ki je dobro uspela, saj je kljub blagim podobam in mehkobnim verzom na poseben način pretresljiva.

Zaradi skrivnostne in kar nekoliko srhljive ideje, ki jo ubeseduje zgodba Stanovanje, si avtorica **Sandra Škrinjar** zasluži priklon do tal. Zelo uspešen je tudi njen način strukturiranja pripovedi, saj nam zgodbo pripoveduje skozi fragmente. Odlična ideja ima dober potencial za daljšo, bolj razvejano zgodbo.

Pod poezijo, polno kipeče mladostne energije, je podpisana **Eva Šubic**. Loteva se aktualnih, tudi trendovskih motivov, kot posebni pesniški postopek pa uporablja asociativni tok. V pesmih naletimo na reference iz književnosti, a tudi brez njih je očitno, da avtorica bere veliko in da bere dobro literaturo. Dobro učinkujejo tudi medklici in prekinitve pesmi z vmesnimi samogovori. Zelo posebna, avtentična poezija. Ja, bomo pozorni na avtoričino ime, ker bo zagotovo kmalu soustvarjalo osrednjo slovensko literarno sceno.

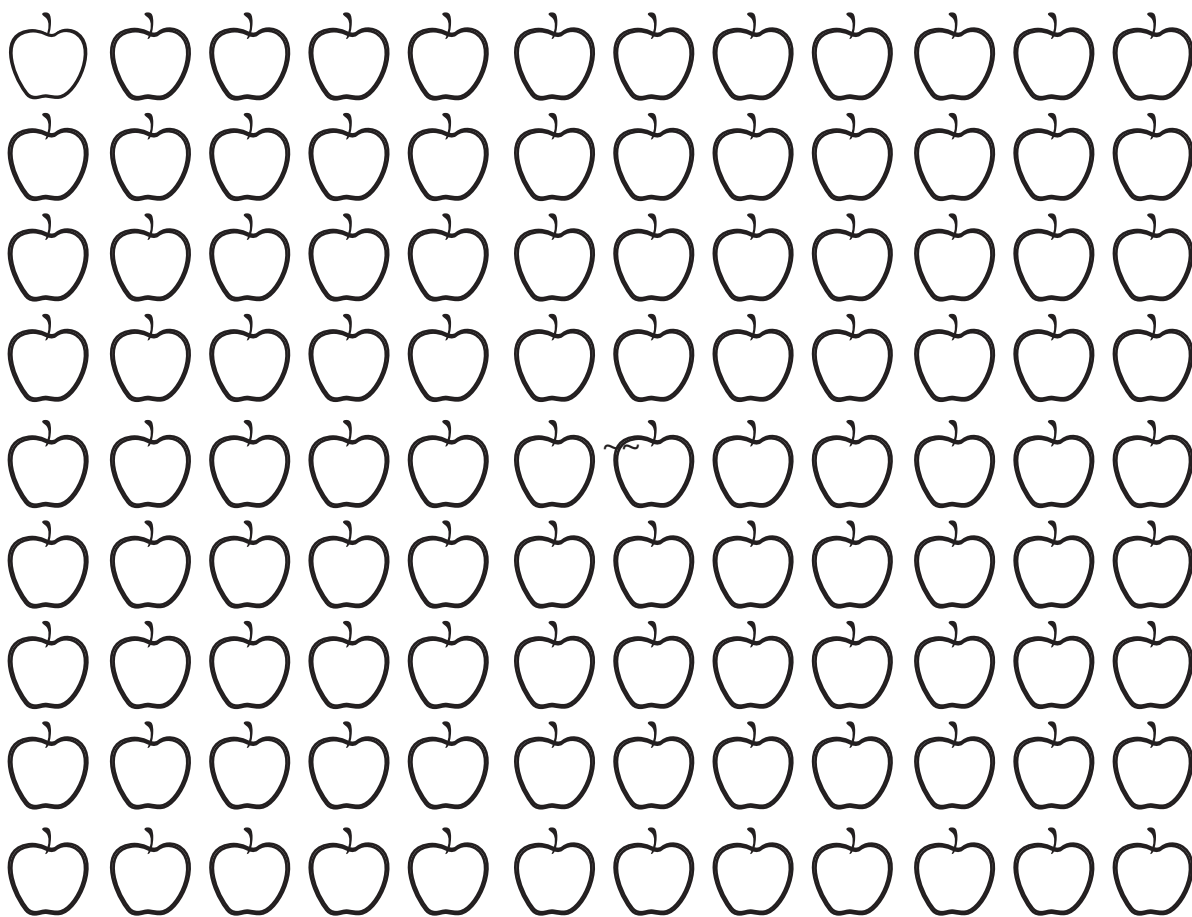
Neizbrušeni diamant je tudi **Karmen Hribar**, pesnica z velikim potencialom, ki svojsko suka misli in jih zasukano razporeja. Nabite so z energijo, kreativnostjo, hlastanjem po življenju. Njene metafore so zelo osebne – razkriva se nam tako, da se zakriva. Čuti se močna želja po komunikaciji in obenem po ščitenju mehke sredice. Pesmi ne gradi samo z besedami, mislimi, spregovoriti zna tudi z ritmom in drugimi pesniškimi sredstvi (besedne igre, grafični znaki, referencami na popkulturo).

Eno najbolj pretresljivih zgodb letošnjega natečaja je napisala **Marija Pečaver Potočnik**. Zaljubljena le tri ure je kot napet film, ki ti še dolgo odmeva v spominu. Arhitekturno je zgodba zelo dobro zgrajena. Bralca zna pritegniti in ga posrkati v do-

gajanje. Ob branju se počutimo kot neme priče prizorom, za katere bi težko rekli, kateri bolj osupne in pretrese. Pripoved ni linearna – misli preskakujejo, s čimer je dosežen učinek raztresenosti (kako vendar ne ob opisanih dogodkih!) in deluje kot pripovedovanje v živo. Eden najbolj unikatnih slogov proznega pisanja, kar sem jih kdaj brala.

Ustvarjalcem, udeležencem natečaja Lepota besede želim, da vam na pot pride veliko dobrih knjig in ko boste pisali, da bodo zagorele vse vaše zvezde!

Stanka Hrastelj

OVČKA

Ostala bi doma.

V vrtec pojdeš, Ovčka,
da te socializirajo.

Preberi mi pravljico. Prosim.

Poslušaj jo na telefonu.

V francoščini.

Na angleške urice te vpišem, Ovčka,
da boš blejala svetovni jezik.

Potem te pošljem v poletni tabor,
ker je to dobro za tvojo samostojnost.

(In zame.)

Nariši mi grad.

Narišem te v televizijo, moja mala Ovčka.
Med poučne risanke prilepim tvoje očke.

Grem lahko ven? Na travnik.

Zunaj je nevarno!

Povsod so mačji drekci,

cvetni prah,

sonce povzroča kožnega raka.

Poglej, Ovčka moja, kako piha veter.

Spet se ti bojo vnela ušeska.

Ampak. Tako rada bi s kamenčki sestavila stolp.

Kupila sem ti lončke,
ki spodbujajo tvoj razvoj.

Vsak je druge barve.
Katere barve poznamo, Ovčka?

Tako rada bi bosa tekala po zelenici za blokom,
da bi me bilke žgečkale po podplatih, med prsti.

V travi so mravlje in čebele!
Vpišem te na telovadbo za Ovčke,
da boš razvila motorične sposobnosti.

Igraj se z mano ...

... služba me utruja, moja mala Ovčka.

Kupim ti prijatelja in se bo igral s tabo.

Tjaša Drčar

LEPOTA BESEDE

V vrtcu smo se učili lepe besede.
Pa sem jih naštel:
mamica, ki me vsak večer objame,
očka, ko me uči voziti kolo,
nona, ko iz pečice potico vzame,
in nono, ko skupaj zreva v puhasto nebo.
Sestrica, ki me uči cel kup iger,
bratec, ko z mano avte šteje,
dedi, ki me nauči, kaj je šraufenciger,
in babi, ki z govejo juho me pogreje.

Pa so se vsi smejali.
Menda odgovor ni bil pravi.

Tjaša Drčar

VONJ TORTILIJ

Veter v špranjah oken diha
mir, ko sem po dolgem času
sama doma.

Zaprta vrata.

Jaz – utrujena od dneva in
kup duš na ekranu.

Vonj neopranih cunj in
večerje, ki sem jo pripravila
za najine otroke.

Kabel računalnika potresava
in tla se premikajo pod mano.

Veter pa kuštra krošnjo naše jablane.

Sveže oprana mehka postelja,
čaka njih, ki bojo zdaj zdaj doma.

Spomin na večer, ko sva prvič
legla v lastno posteljo,
v lastno stanovanje –
midva – začetek družine.

Tjaša Drčar

BIL SEM ...

Bil sem pri tebi, na Bledu.
Bil sem v tvojem pogledu.

Bil sem na svojem pogrebu!
Bil sem v oblakih, na nebu.

Bil sem v sončnem Primorju.
Bil sem na našem gorovju.

Bil sem povsod na Dolenjskem.
Bil na visokem Gorenjskem.

Bil sem na štajerskih gričih.
Bil pri prelepih dekličih.

Bil sem tam v Beli krajíni.
Bil sem z nogami v plitvini.

Bil sem v vrsti na banki.
Bil sem pri tebi, zaspanki.

Bil sem v zidaníci lani.
Bil sem tam z našimi člani.

Bil sem v Borštu pri Dvoru.
Bil sem povsod, kaj b' govoru.

Pil sem darove narave ...
IN BIL SEM ZADET.

Miran Jenko

MARTINOV VIRUSNI POHOD

Sedim zvečer lepo zleknjen na kavču, pred televizorjem in počivam. Saj ne, da bi čez dan kaj delal, ali kam šel. Ta privilegij popoldanskega poležavanja mi z leti že kar pripada. Televizor kaže nekoga z masko na obrazu, ki govori in maha z roko po zraku. Zaradi maske ga slabo razumem pa tudi poslušam ga ne prav pozorno.

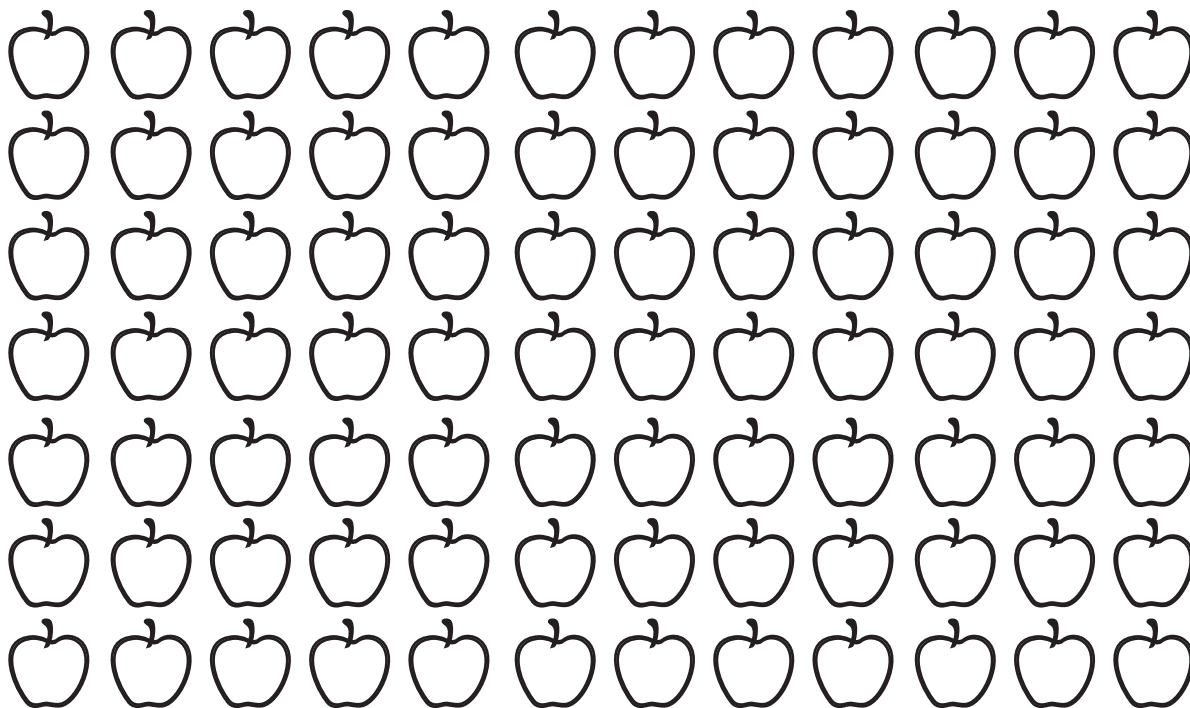
Slike govorečih glav se menjavajo, tema je vedno ista, meni se vedno bolj oddaljujejo, v glavo pa mi prihajajo drugačne slike, ki počasi prekrijejo ves ekran, se preselijo v dnevno sobo in jo napolnijo do najmanjšega kotička. Govorci izginejo iz sobe, pojavi se srednjeveški postavni mož na belem konju, ki dirja po sobi do kuhinje in nazaj. Tudi kuhinja se zamenja za lep zelen travnik z jesensko obarvanimi drevesi. V ozadju se vidi grad. Naš, žužembski grad in pot do vzpetine, na kateri stojijo ruševine šumberskega gradu. Danes goduje sveti Martin, zavetnik vinogradnikov. To je ta vitez na konju, ki me vabi ven na pohod dveh gradov.

V mislih že obuvam pohodne čevlje in na hitro vtaknem v nahrbtnik še steklenico mošta. Me že ni več doma na kavču. Pri gradu me že čakajo pohodniki. Sprva prava množica ljudi, ko pa pridem bližje, jih je samo šest. »Kje pa so vsi tisti, ki sem jih prej videl?« vprašam kar brez pozdrava. Aha, nimajo zaščitnih mask in so morali odleteti domov. Z mano vred nas je sedem in vsi smo v maskah. Ene poznam po obleki, drugi so pa popolnoma drugačni in nič podobni mojim prijateljem. Tudi živopisne perjanice imajo na glavah, ali pa se meni samo tako kažejo. V duhu čim boljše zaščite, se ljudje našemijo v vse mogoče antivirusne. Oh, ta Korona nam je že zdaj pustila pečat, kaj šele bo? Odpravimo se na pot. Naš vodja je sveti Martin na črnem konju, ki se na Cviblju spremeni v črnega psa z velikimi belimi zobmi in iz gobca bruha rdeč ogenj. Gremo proti Vrtačam brez, da bi premikali noge. Prvim trem iz nahrbtnika, kot bengalski ogenj, brizgajo šopki raznovrstnih cvetlic. Najlepše rože so v obliki modre krogle z dolgimi rdečimi bički, ki plapolajo v jesenskem brezvetrju. Plavajo v zraku in počasi eden za drugim izginjajo kot milni mehurčki. Tudi mi si najdemo vsak svoj mehurček, ki nas ponese do vasi Reber. Pred gozdom se predrejo in iz njih popada gosje perje, na katerega se uležemo in odjadramo do Arčelce. Tam opazimo, da velikega črnega psa ni več z nami.

Malo naprej, iz vasi pa nas že vitez na črnem vrancu, v zlatem oklepu in s polovico plašča, vabi naprej. Gremo. Z bosimi nogami se do kolen vgrezamo v suho jesensko

listje, mi manjše postave pa kar plavamo v njem. Pred Podšumberkom vitez izgine, konj se spremeni v črnega volka, ki ga lokalni volkovi ponižno pozdravljajo. Vedno sem želel biti prijatelj z vsemi psi in upam, da nam bodo tudi ti volkovi prijazno odstopili prostor v Drveni kafani, kot pravijo domačini leseni okrepčevalnici. Tok dogodkov me mimo te okrepčevalnice prav grobo potegne v hrib proti gradu Šumberk. Tudi drugi so tukaj. Sedemo na lesene, mehke, s škrlatnim plišem oblazinjene klopi in tam nas princesa Šumberska pričaka z vrčem sladkega vina, da mi glava kar sama pade med kolena. Pa ne za dolgo. Prav nežno me princesa prime za pas in mi zašepeta na uho: »Smrčiš, dragi! Kaj, ko bi se preselil v spalnico!« Mene odnesejo sanje med domače rjuhe, mi pa se kar peš odpravimo domov. Na grajskem trgu nas ustavi vitez v modrem plašču in zahteva, naj pokažemo zaščitno masko. S svetlobno hitrostjo si nataknem masko in vse je v redu. A ni vse tako. Maska mi začne lesti v nos in grlo in me duši, da ne morem več dihati. Z zadnjimi močmi izpulim glavo, zakopano globoko v posteljno blazino, zajamem sapo in pogledam, kako so jo drugi odnesli. Nikogar več ni z menoj. Ležim v postelji, sam v temi in z žalostjo ugotovim, da je bil letošnji Martinov pohod le v sanjah.

Miran Jenko

V DOM NE GRE

Vegasta hiša. Napol podrt pod.

Šipe na oknih so vlažne ... medlica se nabira na njih od znotraj, odzunaj se vleče nekaj belo sivih srag ... kot posušen pot na sivi srajci berača.

Sonce ne posije v hišo. Kot bi se sramovalo enaindvajsetega stoletja tam v hribih za reko Krko.

Sonce sije mimo hiše na njivo, ki jo Jože vsako jesen preorje.

Sije na cesto, ki pelje mimo hiše.

Sije na staro hruško na koncu hiše.

Sije in čaka.

Zadnja soba je vsa črna.

»Splav je bil,« pravi mati in pokaže temno liso na stropu. Gledam in ne razumem.

»Kakšen splav?«

»Streha se je udrla ... je bilo preveč dežja,« pove Jože.

»Preveč dežja,« ponovi Vinko na postelji.

Roj muh se dvigne s postelje.

»Težko pljunem, pa gre po rjuhi,« zamomlja Vinko.

»Nisem pral, nisem pral ta teden,« pojasni Jože.

»Ni oral ta teden ... je bil dež,« ponovi mama.

Jože bega z očmi. Vidim, da mu je nerodno.

»Se vas nisem troštal danes ... je bil patronažna tikaj dva dni nazaj.«

Mati sklene roke, iz levega očesa ji teče sokrvice.

»Je dober Jožek ... vse naredi ... je krompir pobral pa čebulo ... pa vse opere ... pa skuha.«

Vinko se premakne na postelji in potihoma reče: »Je dober Jože ... ne grem v dom.«

»Ne, v dom pa ne gre,« ponovi mati.

»Bomo skupaj ... skupaj bomo,« pravi Jože in pogleda proti bratu na postelji.

»Bom posteljo preoblekel ... pa zdravila dal.« še doda.

»Bo zdravila dal pa krompir skuhal,« se oglasi Vinko.

»Ne grem v dom,« še doda.

V zdravstveni karton napišem: Razmere slabe. Bomo počakali do zime.

Utrujena sem.

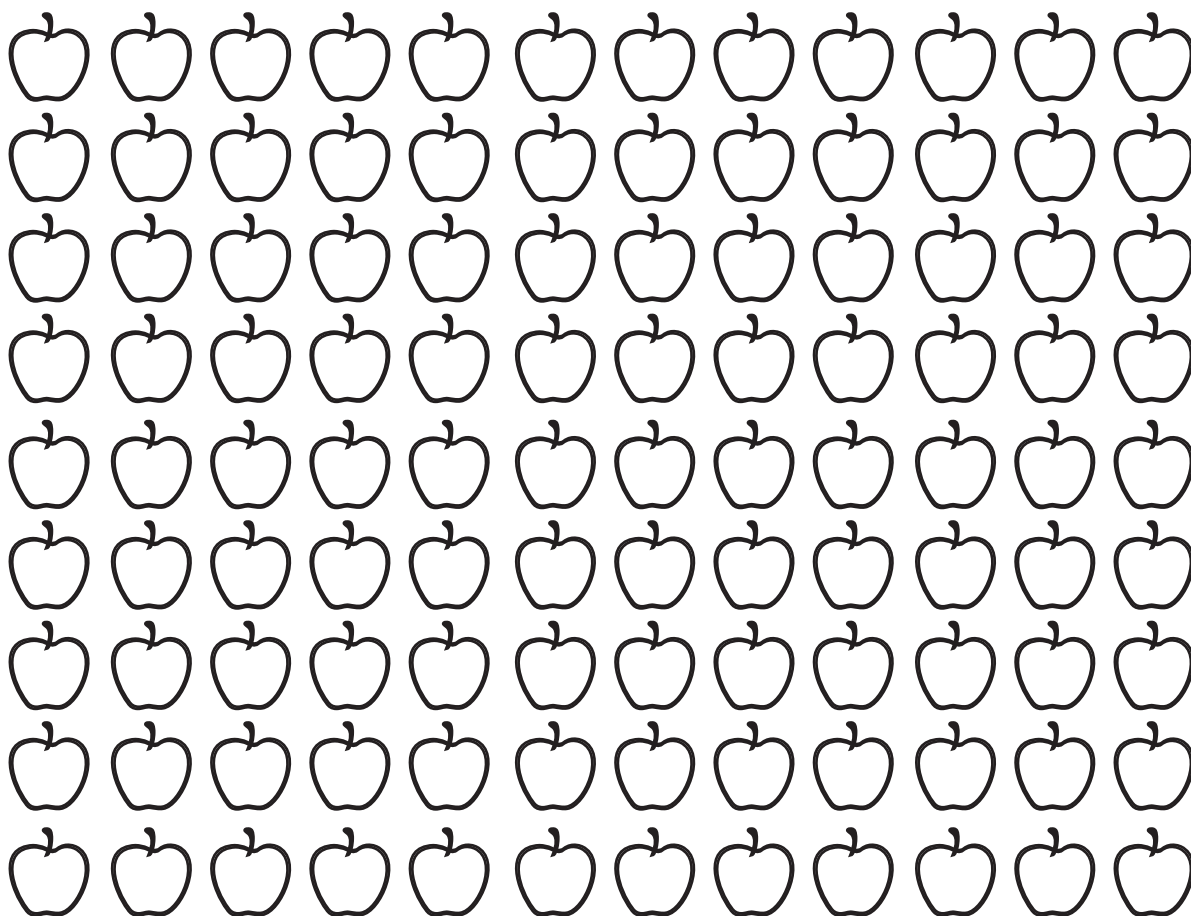
Sonce bo čakalo. V hišo ne bo prišlo.

Hruška bo zacvetela, pod se bo podrl, dež bo povečal madež na stropu jeseni.

Enkrat bodo enega od njih odpeljali po cesti. Ostala bosta dva. Nato bo ostal eden.

Čez leta bo sonce skozi votlo streho iskalo ljubezni med praznimi zidovi.

Nežka Dular

EDEN MIMO DRUGEGA

Tako gospod, kot gospa
naj se zavedata,
da z življenjem »eden mimo drugega«
k čeri svojo barko peljeta.

Uničuje ju rutina,
medsebojna, čustvena praznina,
jeza in besedna tišina,
skrita želja, tiha bolečina.

Na zunaj vse je fino
kot je zahtevano,
a znotraj v globini škripa,
njuno zvezo v globel pomika.

Mož se ne zanima več za njo,
kar pozabil je, da poročil se je z njo,
z njo, ki ljubil jo je strastno in močno,
poklanjal čas ji in pozornost vso.

To velja za spola oba,
saj dobro zvezo gradita dva.

Tako gospod, kot gospa
naj se zavedata,
da več pozornosti rabita oba,
oba, en do drugega.

Irena Mali

VRATA

Preden leže na oči
večerni mrak,
odprem zapahe
na vratih otroštva.
Nepozaben
vonj po čistoči.
V kotu
pletena košara
na škripajočih kolesih,
v njej
nasmejan medvedek
in drobna plavolaska
s široko odprtimi očmi.
Na mizi prt
z velikimi rožami,
na oknih
snežno bele zavese.
Vsako jutro
zapiram VRATA
in vsak večer
hrepeneče
stojim pred njimi.
Čakam,
da punčka iz košare
objame
punčko v meni.

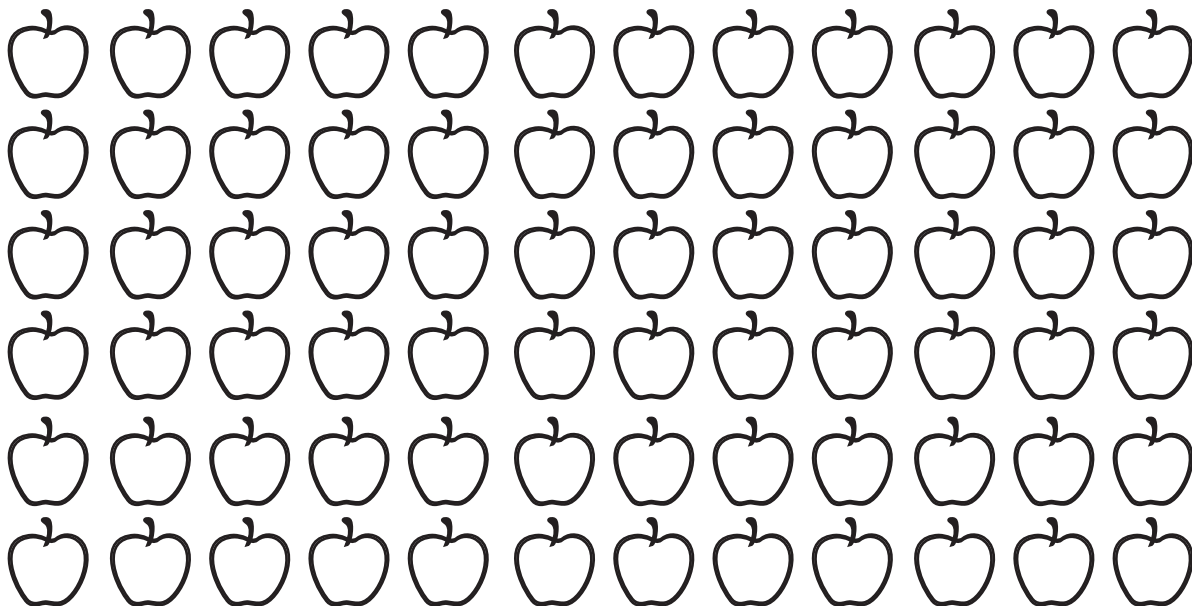
Jožica Kapele

VEDNO SI ME PREHITEVALA

Vedno si me prehitevala. Kar me je navsezadnje pri tebi tudi privlačilo. To, da si se odločila, da se manifestirava v tretji dimenziji, medtem ko sem bil popolnoma zadovoljen v dveh, brez razsežnosti telesa. Prepričala si me, da sem izstopil iz knjige. Nisem si želel. Rad sem bil lik. In rad sem imel najina srečanja v zgodbi. Ti si se želela poroditi v tretji razsežnosti. Dobiti telo iz mesa in krvi in s tem tudi smrtnost. Kajti vse, kar je rojeno, bo moralo tudi umreti. Se soočiti s končnostjo. Kar pomeni, da te bom enkrat izgubil. To dejstvo mi povzroča topo bolečino in pritisk v prsih. Nisem se še popolnoma navadil na telesne občutke. Čeprav sem počasi vzljubil najine sprehode ob reki, poslušanje krikov rečnih ptic in božanje sončnih žarkov na koži.

To, ta tvoj zadnji izmislek, da si se odločila, da si daš narediti krila, to se mi zdi popolnoma odveč. Tako tvegan poseg, ki – kar ni zanemarljivo – skrajša življenje. Pomeni, da te bom izgubil še prej. Prosim te, premisli še enkrat. Zaradi kril bo tvoja hoja precej otežena. Seveda, občasno boš lahko letela. Vem, kaj te privlači – občutek svobode in breztežnosti, nevezanosti ... Zgodi se, da izgubljam upanje za naju. Občutek imam, da misliš samo nase.

Petra Kampl Petrin

ZADNJI POGLED

Ostal si osamljen v ambulanti,
žal si čutil, da tu moraš ostati
nobenega zdravila zate ni bilo
na noge več nisi mogel vstati.

Poljubil sem te zadnjič v oči
srce je pokalo, solza je htela,
nisem želel tega, da me gledaš,
da te duša ne bi še bolj bolela.

S teboj sem zapustil veliko let
prijatelja, sprehode, ljubezen,
nikakor nisem mogel verjeti,
da bo prišla prekleta bolezen.

Tvoj zadnji pogled je bil dolg,
poslavljal si se otožno z menoj,
kot da so ti lepe solze potekle
jaz sem izza vrat jokal za teboj.

Josip Fabina

KAM NAJ SE SKRIJEM?

Kam skrijem se naj,
da najdem svoj raj?
ali bom dramo preživela,
ali kar življenje bi si vzela?

V mišjo luknjo bi se skrila,
a me mišja mrzlica bi tu dobila!
V hlev bi se pobrala,
krava nora bi mi vetra dala!

Usedem pod lipo se cvetočo,
od ptičk prepevajočo,
a v krošnji sraka
pesem svojo kraka.

Nevarnost zate tu preži,
ptičja gripa ti sledi!
Na gozdni tam stezici
pridružim se lisici.

Prijazna zvitorepka
k meni pricaplja,
s steklino se pohvali,
obisk v gozdu mi pokvari.

Gozdno senco zapustim,
v naročje soncu pohitim,
zvita lisička
lahko okuži mi še psička.

Ne vem več kod ne kam!
Kam naj se zdaj podam?
Da nevarnost bo minila

na cesto sem vstopila.

Sem srečala prijatelja,
da z njim bi klepetala,
le besedi dve
ogrelo bi srce.

Me čudno gleda,
da postanem čisto bleda,
oči, nekoč vabljive,
so zdaj namrščene, lepljive.

Usta nema kakor noč,
kličejo skoraj na pomoč.
Spoznam, da nisem zaželena,
kot, da v meni bolezen je strupena.

Ker varne luknje ni nikjer,
doma poiščem svoj kvartir.
Tu mirno bom čakala,
da se drama bo končala.

Albina Sonja Štraus

ZAPRTA VRATA

Sinjevrška, čuj, mladina,
tu je tvoja domovina,
čeprav so mesta vas zvabila,
je domača tu idila.

Tu ste pognali korenine,
o tem obujate spomine,
ko čas zanosa bo splahnel,
bo domotožje vsak imel.

Kot Prešeren v pesmi »Vrbi«,
domotožje svoje trdi,
tudi vi, ki ste odšli,
se boste radi vračali.

Vasi so prazne, hiše bolj,
nihče ne obdeluje polj,
le tu in tam se stroj oglasi,
v pozabo gre idila vasi.

Ko mati, oče sam ostane,
na prazno krilo solza kane,
otrokom je življenje dal,
na stara leta sam ostal.

Mnoga vrata so zaprta,
okna z žalostjo zastrta,
za vas, ki šli ste v drugi kraj,
enako daleč je nazaj.

Vladka Marija Žalec

MISEL BEŽI

Stih, 2, 3
in že leti.
Misel mi v krogih v daljo beži.

Kaj me tam čaka,
sta morda oblaka?
Misel mi v krogih v daljo beži.

In se kdaj umiri,
ali večno v zraku bdi?
Misel mi v krogih v daljo beži.

Na koncu pa ...
ustavi se misel
in vse dobi smisel.

Klavdija Žalec Štrekelj

RAČKA GRE NA POTOVANJE

O, kako lep sončen dan. Ni preveč vroče, ni hladno. Je ravno prav prijetno in toplo. Nastopil je čas počitnic. Pri nas pa je čas zanimivih in pestrih dogodkov.

A naj jih naštejemo?

Ne, ne!

Vsega tega je preveč v načrtu. Zato kar po vrsti.

Naša hiša z okolico je že nekaj stara. Želi si prenove, želi si novega življenja in želi si osvežitev pestrosti. Ob tem to ni največji problem. Vse skupaj je ena sama velikanska potreba po boljšem izgledu.

Nekje je treba začeti. Najbolje, kar ob ozkem, Ravnem potoku, katerega namembnost je izrednega pomena. To ni kar navaden potok v običajni strugi. Je umetno speljan, po želji skoraj pametnih strokovnjakov in je ozek in dolg.

Pa vendar, sam potok je po vsebini sestavljen iz tisočernih kapljic. Na vsak način: vodnih. To da vedeti, da je živ in moker. Znaki življenja se kažejo v plavajočih rastlinah, pa tudi kakšnega lepega raka se vidi v njem. Če pa je sreča mila, se najde še svetla milimetrska školjkica. Ta še posebej nariše nasmeh na licih najditelja.

Pravzaprav je bilo mojim neletečim račkam čisto vseeno, zakaj tak potok, zakaj in zopet zakaj. Plavajoče peruti so nas zabavale ob vsakem trenutku, mi pa z njimi.

Naj vam povem.

Najprej je bila račkica. Nato malo drugače obarvana račkica, katera se je ves čas barvala malo in še malo drugače. Njun dom še vedno stoji ob potočku in še kar naprej čaka na nove dogodke.

Veliko več kot pred letom, pa sta se lepo zabavala račka in račkaa. No, kasneje smo ugotovili, da je druga, drugače obarvana račka sčasoma prevzela vlogo gospodarja, saj sta se obe rački dnevno večali, postajali sta razigrani, klovnasti in ljubeznivi.

Pa po lojtrici dol, pa po lojtrici gor in zopet gor in dol.

Vedno najprej račka, za njo racak. Ne samo v potok, tudi na travnik.

»Račka: Kam, pa kam?«

»Ga ga, ga ga!«

»Račka: a greš na potovanje?«

»Ga ga, ga ga!«

Že se je prismukal racak, odracala sta po lojtrici dol, kasneje po lojtrici gor, vmes pa kravel in še kaj po potočku gor in dol. Vodna solata se je zmanjševala, potoček je postal prijazen, racak vedno bolj možat. Veselje je igralo glavno vlogo.

Kar na lepem, je račka zamenjala potovanje za spanje. No ja, ni ravno spala. Odločila se je za gnezdenje v slami kar na sredini račnika. Potovanja niso bila več na prvem mestu, niti ne na drugem.

Bili smo v skrbeh, a vseeno: nastopilo je naše čakanje.

Pazili smo na racaka, pa še to ni bilo treba, ker se ni ukvarjal s potovanji. Presenetljivo, rački je občasno prinesel priboljšek. Res lepo od njega. Bil je pozoren in ljubeč, nič vsiljiv in nič tečen.

Dogodki so se odvijali in naša naloga je bila:

opazovanje, čakanje, malo nestrpnosti in zopet vsega po malem.

Čez čas, glej no glej.

Račka se je v gnezdu vedno bolj širila, celo šopirila. Iz dneva v dan je bila bolj široka. Pa vendar, nastopil je čas, ko so pričeli kukati kljunčki izpod njene širokosti. Majčkene kljunčki so vedno bolj in bolj kukali na vidno mesto. Še malo kasneje, opa, ne štiri, ne šest, ne osem in ne deset. Kar dvanajst malih račk je pričelo capljati sem in tja. Nabirali smo rman, kuhali kokošja jajčka, dodajali mleto koruzo. Ohlajeno je šlo v račnik in v drugi posodici tudi malo vode.

Družinica takoj v potoček še ne, da ne bi katero odnesla voda. Zavladala je vse splošna skrb, včasih celo panika.

Posvetovanja so bila na višku.

Vse to je pomagalo, da je nekega dne počasi prišla mati račka iz račnika, za njo vsi račji otročiči in zadnji ata racak. Niti meter ni bilo cele vrste.

Uživali smo in spremljali dogodke. Mati je potovanja po travniku zelo dobro obvladala. Meter se je lepo povečeval in travnik je skrbel za hitro rast zelenja.

Potovanja pa so se kar na lepem obrnila proti malemu Ravnemu potoku. Za račke vode dovolj, hrane tudi in ker so račji otroci postopoma odraščali, je postajal potoček vedno bolj svetel, vedno bolj vesel. Zarast je zginevala, iz metra živahnosti je nastal še en meter in počasi, pravzaprav dokaj hitro, še skoraj en meter.

Neverjetno, ker so racale druga za drugo, tudi drugi meter ni bil podoben metru. Dolžina je naraščala. Raven potok je postajal premajhen, tako so si izborile potovanje v širši Stajniški potok. Mi smo samo pazili, da se ni kaj neprijetnega zgodilo.

Račka je pregledovala svoj pridelek, racman se je zibal kot velik gospodar. Kar Sveder mojster smo mu rekli. Med tem so si postajali vedno bolj podobni. Potovanja so bila včasih preveč pestra. Račka je ponovno znesla kakšno jajce, racman Svedrač se ji je zelo prilizoval. Pričela sta se ukvarjati med seboj, mi smo se prijazno nasmihali in zabavali.

Mladci, so z našo pomočjo sčasoma pričeli izbirati nove gospodarje. Oglašal se je tudi

hlad in z njim zima.

Račka je nosila jajca, vedno manj je imela željo po potovanju. Pozornost racaka je bila velika. Vloga račke se je prijazno ponavljala.

Čakali smo na nove dogodivščine. Opazovali smo racaka Svedrača, kako se je po moško sprehajal po bližnji okolici.

A glej ga šmenta.

V nekem zelo pozno večernem času se je srečal s kuno, nekoliko kasneje tudi račka. Žal, imela sta napačno potovanje.

Račnik je ostal sam, prazen in odprt. Odprla se je tudi naša žalost.

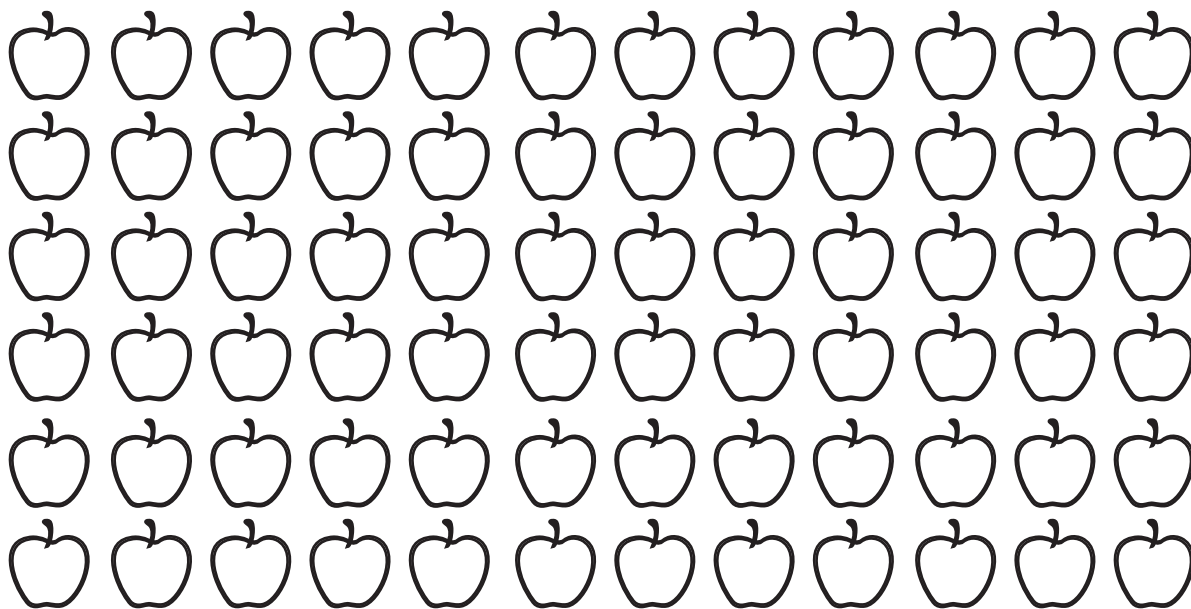
In ker račnik še vedno sameva, zarast se je zelo razbohotila, čakamo na novo neletečo račko, ki se bo srečala s prijaznim racmanom.

Tako.

Sedaj je priložnost odprta za nova vodna potovanja, katera nas bodo pripravila v prijazno razpoloženje.

Vse je pripravljeno za ponovna račja ringarajanja. Naj kar pride nova račka. Turizem in nova potovanja račke so že v načrtu, zato pot pod noge, po novo račko.

Duška Lah Peček

ODA MOJI ČRTICI

Je srce, ki bije.

Je roka, ki piše.

In si ti.

Tanka nižje od popka ležiš,
v vsej veličini moje telo krasiš.
Sprejemati posebno pot duše –
tega me učiš.

Že rahel dotik me vrne v dan tih,
ko podarjen mi je bil mili otroški dih.
Čeprav si na začetku bolela, tudi skelela,
počasi in pomirjeno sem te sprejela.

Si del mene, mojih misli, čustev in dejanj.

Zdaj vem – trebušnega poroda izkušnja ni vredna manj.

Hvala, ker si.

Ti srčna in nežna,

jaz zaradi tebe močnejša in srečna.

Simona Laknar Strahinić

25. NOVEMBER

Spominjam se srečanja. Na sprehodu dohitim možakarja, ki mi je dejal, da je golo čelo in oči pod njim najsvetlejši del človeka, seveda, če ti uspe to golo čelo in oči videti, spregledati. To rad slikam. Možakarjev pogled je utrujen, najraje kar molči, kapa s šildom, sivi lasje in mračni večer v ozadju. Sonce je v zatonu, še večerne zarje ni.

Sprehodim se ob njem. V pogovoru zasledim polno dvomov, spoznanj brezciljnosti. To je bilo srečanje z nekoč priznanim umetnikom. Možakar je ostarel, izgubil je ženo in sina. Z leti je imetje pošlo. Dragocene slike, ki jih je zbirala žena za preživetje, razprodane za poplačilo upnikov in stroškov, ko je plačeval njeno zdravljenje. Tudi svoje slike je razprodal, novih naročil je malo, saj slike govore le o pretekliku, polne rjavih in sivih tonov, te pa za množice niso zanimive. Sam ne najde več luči na njih.

»Slikaj za njihov okus, da boš še kaj prodal,« mu namignem.

»Tega ne morem, ne morem se prodajati za tako ceno. To potem nisem več jaz. Kaj pa sem potem? Prostitutka za na kitajsko pokopališče zavrženih. Za časa Konfucija so imeli Kitajci posebno pokopališče za prostitutke, roparje, obsojence, za tiste, ki niso skrbeli za taste in tašče. Kam in kdo me bo nekoč pokopal, če ne bom več nekdanji jaz? Naj prodajam sebe brez imena?«

Neresnica, neobstojnost biti, izrazi bolečine, ki se odsevajo v njegovih delih in besedah, ga trdno nezavedno oklepajo. Samota in razočaranje, da je ostal tako sam, se izražajo v njegovem slikanju, njegovem čakanju. Sedaj tudi že za barve in platno nima dovolj denarja.

Njegovo življenje, razmišljanja, so postala majhna, komaj za doseg roke ali še krajše. Obnemogel je, zmore le še kratke korake. Pogosto brez cilja se sprehaja okrog, samo potezo za potezo, z brezciljnimi koraki. Potem se ustavi, skloni glavo in zre v tla, se za hip zazre vase, vidi vse svoje naslikane stvaritve, svoj nekdanji jaz, pred očmi plešejo spomini, ki počasi tonejo v globino oči.

Nakloni mi blag, kljub grenkobi, prizanesljiv smehljaj. Gledava se, zbledela umetnost nama zasenči oči. Vprašam ga ali še zmore naslikati izvir svetlobe, s katero je včasih razveseljeval ljudi. Nenadejano dvigne glavo, spet se srečajo najine oči, sledi dolg globok pogled, potem drsajoče nadaljuje svojo pot, zroč nekam v daljavo. Tiho hodim ob njem, brez besed, tudi moj pogled zre v neznano.

Pogledam svoje dlani, prazne so. Na njih ni več sreče; suhe, zgubane, zgarane so, a pest lahko še stisnem in si rečem: upanja iz teh mojih pesti ne izpustim. Ko bi le mogla stisniti tudi njegovo roko v pest.

»Daj, prijatelj, v temi smo, polni megle tavamo v njej. Svetlobo potrebujemo, potrebujemo objem, stisk roke, iskren pogovor s sočlovekom. Še psi se povohajo ob srečanju. Kaj pa mi?

Slikaj prijatelj, slikaj nam svetlobo, jutranjo zarjo polno sonca katerega so nam vzeli. Če še ti zatajiš, kaj bo z nami? Naslikaj nam stisk rok, naslikaj nam objem, naslikaj nam dolg poljub, smehlajaj na obrazu, Brez tvoje svetlobe nimamo nade, nimamo upanja. Ne odnehaj. Slikaj nam svetlobo.«

Spremljam ga do njegovega doma. Ljubezniv človek mu je odstopil sobo. V njej je vse bogastvo, ki mu je še ostalo. Duh po barvah, paleta, v kozarcu nekaj čopičev, nekaj z barvo zamazanih krp, na mizi nekaj skic narisanih s svinčnikom. Na krožniku star kruh, prazna konzerva, steklenica vode. Bogastvo preteklosti in sedanjosti.

Pomagam mu na posteljo, pokrijem ga, tiho sedim ob njem na stolu. V sobo vdira tema. Zadremal je. Ko se popolnoma stemni, ga počasi zapuščam. Bogastvo molka, mraka, teme mi je podaril. Jaz njemu ne veliko. Kanček tople bližine morda. Oba sva jo potrebovala. Skupaj sva zrla v tla in drsajoč skoti temo iskala svetlobo, ki naj bi jo dajala drug drugemu.

Kaj bi zemlja brez sonca?

Le v temni noči vse zvezde zagore.

Bi livada še tako cvetela, če je oblaki ne rose,
sijala luna tako lepo, če bi sonca ne bilo?

Ves svet je lačen ljubezni, objemov.

Povsem drugačen, razjeden, poln gnevov.

Ni več oči žarečih, ne občutiš sonca,
rož tako dehtečih, čarobnih zvezd,
ki v noči zagore.

Življenje je brez sonca, ihti in mimo gre.

Anica Perme

PRED KRATKIM ...

Pred kratkim sem srečala Liama in počuti se boljše. Drug drugemu sva zaželela vse najlepše. Ali sva tudi iskreno mislila? Ne vem, če se še vedno bori z odvisnostjo od videoiger in depresijo, a vem, da se nič ne bi spremenilo, če bi ostala skupaj.

Nasvet iz časopisa sem prebrala zjutraj ob kavi:

Ljudje se že od nekdaj sprašujemo, kaj je skrivnost dolgega in srečnega življenja. Ker se konca vsi potihoma zavedamo, želimo, da bi naš čas na zemlji izkoristili čim bolje. Pokojna 109-letna gospa, ki prihaja iz Škotske, je pred časom razkrila pravilo, ki se ga morate držati, če želite živeti še dolgo.

"Moja skrivnost za dolgo življenje je preprosta - izogibajte se moških. Povzročajo vam namreč preveč težav in tega si ne zaslužite. Sama pa tudi poskrbim, da se dovolj rekreiram in da si vsako jutro privoščim skledo tople kašice," je povedala.

Namesto da dragoceni čas porabljate v družbi moških, predlaga, da energijo raje usmerite v ljudi, ki so v življenju bolj pomembni, in sicer v prijatelje in družino. Glede na to, da je gospa dopolnila zavidljivih 109 let, ji morda le gre verjeti: "Celo življenje sem trdo delala, vendar sem bila zmeraj obkrožena z izjemno prijaznimi ljudmi."

Te besede so se mi motale po glavi cel dan.

Pred drugimi nisem želela izpasti zaskrbljena. Zavezovala sem si predano vezalke na teniskah. Skupina tekačev se je že ogrevala. Sama sem zjutraj kosila s klasično koso in se mi je telo že preznojilo. Kljub hladnemu tušu sem kar žarela v lica. Kapica s šildom na glavi je zakrivala moj pogled. Med skupino ne opazim Reneja. Njegove dolge pogovore med tekom sem že pogrešala. Razmišljam o naju. Vsak po svoje rešujeva zapletene odnose doma in v službi. Skupni imenovalec je najin humor v težkih časih. Ogrevalni krog pretečem zamišljena v pravilnost tehnike teka. Ne poslušam sotekačev. Moj tempo me odpelje v rahlo meditacijo. Zvok piščalke me pokliče nazaj k ekipi. Dobimo jasna navodila za terenski tek in gremo v gosjo vrsto po ozki travni potki. Besede tekačev so vedno bolj tihe in redke. Smeha skoraj ni več slišati. Bela češnja, brsteča jablana in sveži poganjki travniških rož so mi polnili nos in dušo. Barve spomladanske livade so prečudovite. Kot slikarka si skušam zapomniti kombinacije in oblike travnika. Občudujem prebujajočo naravo. Pot nadaljujemo ob reki. Voda me pomirja. Pomislim na svoj prvi zmenek ob reki.

Bilo je poletje. Z nagajivimi sivimi očmi me je očaral in zapeljeval. Njegov smeh je bil nalezljiv. Šale je stresal z rokava. Vedno je znal z dekleti. Bil je že kar preveč priljubljen. A bil je tudi zelo deloven. Denar je služiti začel že zelo zgodaj z delom na pošti. Počitnice

je kljub vsakodnevnemu delu užival z družčino ob reki ali na kolesarskih potepih. Najin zmenek se ni romantično zaključil. Najini zasledovalci so nama vzeli mir. Pretep med kopalci se je zgodil znenada. Oba sva bila opraskana. A sva le skupaj odšla proti domu. Tek se je obrnil v smeri k bližnji vasi. Kolona tekačev se je že raztegnila in prva skupina je že potegnila proti hribu na koncu vasi. Opazim, da sem kar na sredini ostala. Dan mi ni bil ravno za doseganje novih osebnih rekordov. Nisem imela motivacije po tekmi s sotekači. Moj motivator Rene mi je manjkal. Vedno je gledal na svojo ročno uro in računal povprečje in srčni utrip redno kontroliral. Zanimiv moški. Vedno oblečen v modro, a vedno igrivo nasmejan. Četudi je bil tiho in me je le opazoval, sem se mu vsaj nasmehnila, kljub notranji bitki s slabo voljo. Motivator. Včasih sem doma razmišljala o njem. Bil mi je zaupni prijatelj. Družinske prigode in nezgode sva si zaupala. Spoštovala sva skrivnosti drug drugega. Bila sva iz dneva v dan več skupaj. Tek brez njega je bil samotni. Prevzela me je tekaška meditacija. Vzpon sem pretekla v mislih na jutrišnji izlet na morje. Obožujem plavanje. Ne rabim drugega kot kopalke, brisačo in denar za mrzlo limonado. No ja, tudi dobra družba bi prišla prav in slamnik ter sončna očala.

Krik v prvi skupini me vrne v realnost. Trije tekači se divje vračajo nazaj. Eden telefonira. Kaj se je zgodilo? Kdo je poškodovan? Kaj so videli? Zakaj tak krik in divji tek nazaj? Sredi sončnega spomladanskega dopoldneva na vrhu hriba nad malo vasico so tekači naleteli na truplo. Truplo mladega moškega. Oblečenega v jeans in belo srajco. Srajca je bila polna madežev smole. Sledi zemlje in praha so bile zanemarljive. Izstopala je vijolična packa, madež nad prsnim košem. Truplo je bilo v položaju plazečega vojaka.

Kaj vse sem izpustila med svojo lastno meditacijo med tekom, ne vem. Tek me je vedno sproščal. Danes pa me tišči v glavi in prsih. Še mojega Reneja ni tu. Vlada splošna panika. Joži že bruha za slivovim deblom. Pod hrastom se tresejo Nives, Nika in Marjana. Mlada dekleta so blede in preplašenih pogledov. K njim hiti vsevedni Igor. Mačo. Še v teh okoliščinah prvo popravi svojo roza majčko na svojih mišicah.

“Gremo skupaj nazaj, punce?” vpraša Igor.

Nemo so ga pogledale. In se obrnile proti zadnji skupini pod hribom. Brez besed so mu sledile.

Tone je ostal na kraju zločina in čakal na policijo. Metka se je obotavljajoče prestopala ob njem.

Igor je vsa tri dekleta pregovoril v skupno vrnitev.

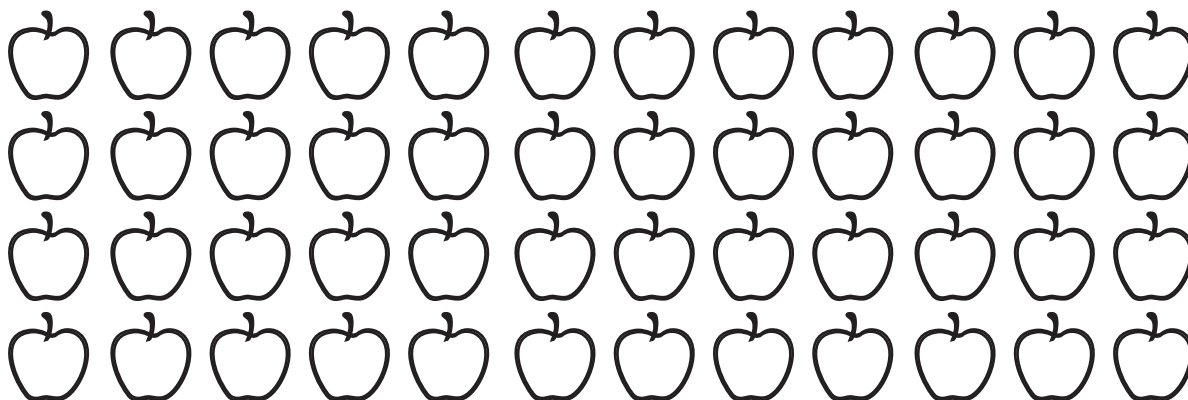
Sama sem obstala ob potki. Nisem želela bližje k Metki. Odločila sem se počakati Jožico, ki je že tekla proti meni. Počasi se je nama približevala neznana tekačica iz nasprotni smeri. Tone je prišel do nas. Vidno zmeden in bled. V tišini smo skupaj čakali na poli-

ciste. Zeblo me je. Prepotena majica se je sušila na meni. Nemir v meni se je stopnjeval. Misli so pletle pajkovo mrežo zarot in vprašanj o truplu. Padem v realnost ob močnem kričanju. Tone sedi na tleh ob Metki, ki krvavi iz rame. Zadel jo je puščica iz loka. Vse je kaotično. Po hribu teče proti nam policist. Dva policista prihajata z druge strani in pod roko vodita žensko zelenih las. Na moji desni strani stoji tresoča Joži. Postane mi slabo in v trenutku stopim proti leskovemu grmu in bruham. Zavem se lastne slabosti. Občutim močen pritisk v glavi. Tone že govori s policistom. Metka pride do mene in me napoti skupaj z Joži v dolino. Med potjo proti avtu zagledava tekača. Rene je tekel proti nama. V meni se stopnjuje napetost pričakovanja.

»Živjo,« se tiho pozdravimo. Rene hitro pove, da je srečal Igorja z Nives, Niko in Marjano. Prime naju pod roko in se z nama vrača k avtomobilom. Med potjo malo govorimo. Na parkirišču gremo vsak v svoj avto. Rene mi pošlje sms, naj mu sledim. Vozim počasi. Nenadoma mi postane spet zelo slabo in me sili na bruhanje. Ustavim ob cesti in izstopim. Ob avtu spet bruham. Zvoni mi mobitel v žepu jakne. Rene me kliče. Oglasim se. Ko mu razložim, zakaj sem se ustavila se za mano že ustavi Marjana. Zaskrbljujoče me sprašuje o zaslišanju policistov. Ne zmeni se za mojo slabost. Ko ji na kratko opišem zadevo, se poslovijo z izgovorom, da se ji mudi na predavanja o zdravi prehrani. Nisem pričakovala njene pomoči, a tudi ne njenega zanimanja za potek dogodkov na kraju najdenega trupla po prihodu policistov. Odmislila sem njena nadležna firbčna vprašanja. Zajela sem zrak in previdno odpeljala naprej. Rene me je čakal pred domom. Sedla sva na teraso in se dolgo pogovarjala. Zvok mobitela naju je prekinil. Bil je Tone. Povedal je Reneju, kdo je streljal z lokom.

Melita Vidmar

SOBOTNI UTRINEK

Nevihte zavese kadijo svoj gnev,
v dalji ognjenega klica odsev,
bel in siv, pa črn rokav,
božajo ostri bliskov pozdrav.

Kapljica rose življenje nam nosi,
žvižg jutra pomladnega škorec natrosi,
svežina v zraku, ti me prevzemi,
čebeljega brenča roj zmeraj bodi z nami.

Pogledam v nebo,
življenje je to ...

Mladen Babič

BELA KRAJINA

V srcu si mojem
krajina bela,
kamor pot me popelje,
vedno te nosim s seboj.
Tvoji potočki,
studenci
in reke,
vinogradi, brhka dekleta
v robačah belih,
hribi, doline,
polja rumene pšenice
in lan se
tam v daljavi plavi.
Ajda cvetoča
raj za čebele,
kot da bi tekla deklica
z belo pečo na glavi.

V hisu pogača
se z vincem zaliva.
Sosed soseda povabi,
ob kapljici rujnega
svoje težave pozabi.

Alenka Mežnaršič

LjubezNI

Govorili so o zaljubljenosti, to so hormoni.
Govori se o ljubezni, to je navada.
Govorilo se bo o spoštovanju, to je dosežek.
Govorilo naj bi se o veri, to je ljubezen.

Pisalo se je v knjige, o njih in o opisih teh prijetnih človekovih sopotnic.
Knjiga je kot
pes.
Zvesta, če si ji zvest SAM.

Beseda izgovorjena ali zapisana ostane v srcu,
kot kreg ali ljubeča beseda pri soživali.
Človek je žival, a filozofira o ljubezni, kot da bi jo razumel.
Hvala za razumevanje ...
Ali razum?

Anita Koprivc

PETSTOTAK

»Vstanita, šola,« sta Jana in Miha zaslišala mamin glas. Jana je urno skočila izpod odeje. Prvič v prvi razred. Pričakovanje, strah, veselje, vse se je prepletalo v majhni glavici. Še največ strahu. Od doma je šla le z mamo v trgovino ali cerkev. Zdaj pa sama v šolo. Saj bosta šla skupaj z Mihom, ampak on gre v četrti razred. V učilnici bo sama z tujimi otroki in strogo učiteljico. Z zavistjo je opazovala Miha, kako sproščen je bil. Hitro se je oblekel in že je slastno jedel mleko in kruh, ki ju je čakal na mizi. Jani hrana ni dišala. S težavo je pojedla nekaj grižljajev. Cmok v grlu je bil prevelik, da bi lahko jedla.

»Saj vesta, kako smo se dogovorili. Takoj po pouku pridita na travnik, da bosta pomagala. Danes moramo pospraviti otavo, suha bo. Midva z atom bova že tam,« je mama dajala še zadnja navodila. »Dobro jutro,« so zaslišali na pragu vaškega pijančka. »Veš, Mari, tako me praska po grlu, nekaj sem se prehladil. Pri vas imate zdravilo za mojo bolezen.« Mami je porinil v roke pollitrsko steklenico. »To pa res lahko pozdravimo,« se je nasmejala mama in izginila v shrambo, da prišleku naliže žganje v ponujeno steklenico. Jerneja je velikokrat bolelo grlo. Edino zdravilo je bilo žganje in kar pogosto se je zdravil. »Šola se je začela, a ne otroka. Kar pridno se uči. Kar znaš, to veljaš,« je modroval. Mama se je vrnila in mu poleg steklenice porinila v roke še šilce žganja. »Da si dušo privežeš, Jernej.« Pijančku so se zasvetile oči in mlaskaje je pospravil ponujeno pijačo. Na mizo je položil bankovec za petsto din, se poslovil in že ga ni bilo več.

Mama je denar nekajkrat obrnila v roki in ga dala Mihi. »Na, spravi v žep in ko bosta šla iz šole, si lahko kaj kupita.« Otroka sta bila presenečena. Nikoli niso zapravljali po nepotrebem. Vsak dinar sta starša skrbno shranila, saj je bila kmetija v slabem stanju in potrebna obnove. Zdaj sta pa dobila petstotaka. Jana je pozabila na strah pred šolo. Denar imava, denar imava, ji je rojilo po glavi. Tudi Miha je bil vesel. Še nikoli ni dobil denarja kar tako, da si pač nekaj kupi. Vso pot do šole sta se pogovarjala, kaj bi kupila. Jana bi rada jedla bombone. Miha bi raje piškote. Nazadnje sta se dogovorila za albert piškote in dvojni C. To je bil sok v tetrapaku. S to izbiro sta se oba strinjala.

Jana je v šoli razmišljala samo o denarju. Da ne bo Mihi slučajno padel iz žepa in se zgubil. Ali pa, da ne bo prej končal pouka in šel sam v trgovino. Jana je hotela videti, kako bo trgovka zlagala na pult dobrote, ki bodo samo zanju. Čeprav so bili samo piškotki in dva soka, ji je to pomenilo celo bogastvo. Kako poredko so dobili otroci sok s slamico, piškote ali bombone. Šola se punčki ni zdela več tako strašna, učiteljica je bila prijazna, le čas je tekkel počasi. Le kdaj bo konec pouka, da gresta z Miho po dobrote. Učiteljica je govorila in govorila, a Jana je ni poslušala. Vse misli je namenila zelencu v bratovem

žepu. Končno je zazvonil zvonec. Še zadnji napotki učiteljice in prvošolčki so zapustili razred. Deklica se je pognala iz razreda. O, sreča. Miha je stal pred šolo in jo čakal. »Imaš še denar?« ga je takoj vprašala. »Seveda, kam pa naj bi ga dal,« se je zasmel. »Lahko bi ti padel iz žepa, ali pa bi ti ga kdo zmaknil iz žepa, medtem ko si ti poslušal učiteljico. Pojdiva hitro.« Jana je tekla naprej, Miha za njo. V trgovini je bilo kar nekaj ljudi. Postavila sta se v vrsto in čakala. Opazovala sta, kaj ljudje kupujejo. Olje, sol, sladkor, riž, makarone. Nobeden ni kupil takih dobrot, kot jih bosta kupila onadva. Prišla sta na vrsto in Miha je povedal trgovki, kaj želita. »Imaš denar, fantek?« je vprašala trgovka. Pogosto se je zgodilo, da so otroci imeli želje, denarja pa ne. Miha ji je pokazal petstotaka. Obrnila se je, malo pogledala po policah in že sta ležala na pultu pred njima dva soka in piškoti. Jana je vse dogajanje opazovala čez bratovo ramo. Pograbila je sok na pultu in ga stisnila k sebi. Trgovka je napisala račun in vzela denar. Dolgo ga je ogledovala, nato pa ga porinila nazaj v Mihove roke. »Poglej si tega zelenca, fantek. Vogal mu manjka. Takega ne morem vzeti.« Pobralla je stvari s pulta, pomignila Jani, naj ji vrne sok in vse zložila nazaj na polico. Opazila je solze, ki so se zasvetile v punčkinih očeh. »Denar je raztrgan in tak je neveljaven,« se je skušala opravičiti. Dala je vsakemu bombon in se posvetila naslednji stranki.

Molče sta se napotila proti travniku. Nekaj časa je Jana hlipala, ko pa sta prišla iz vasi je glasno zajokala. Tudi Mihu so silile solze v oči. Tako veliko pričakovanje se je spremenilo v še večje razočaranje. Pot do travnika je bila dolga in solze so se počasi posušile. »Kaj bova z denarjem?« je tiho vprašala Jana. »Vrnila ga bova mami. Mogoče ga bo ona znala porabiti. Mama vse zna in vse zmore.« To jo je malo potolažilo. Čeprav je bila še majhna, je vedela, kako starša pazita na vsak dinar.

Pridružila sta se staršem in pridno pomagala. Ko se je oče malo oddaljil, je mama vprašala, kaj sta si kupila. S solznimi očmi sta razložila, kaj se zgodilo. Kako je stisnilo ubogo mamico pri srcu. Še tisto malo veselja, ki ga je želela narediti otrokoma, ni uspelo. Nikoli ni bilo denarja za kakšen priboljšek. Ata je imel vse pod nadzorom in ni dovolil razvajanja otrok. »Niso lačni, denar rabimo za obnovo hiše. Jaz v njihovih letih še kruha nisem imel.« Tako se je vedno končal pogovor, če je mama le omenila, da bi kupila kaj otrokoma. Zjutraj se je ponudila priložnost, da ju malo razveseli z denarjem, ki ga je dobila za žganje, a tudi to ni uspelo.

Jana in Miha sta odrasla v poštena, delovna človeka. V Jani se vedno, ko vidi v trgovini sok s slamico, zbudi občutek iz otroštva. Občutek hrepenenja po nečem, skoraj nemogočem. In po mnogih letih se še vedno spomni, kako cenjeni so bili majhni sladki prigrizki.

AFORIZMI

Kdor se tolče, ta se sovraži.
Kdor se ljubi, ta se ljubi.

Sem zelo nora.
Moj psihiater pa še bolj, saj se mu ljubi z norostjo
ukvarjati celo življenje ...

Kazen ni vzgojna, saj je po toči zvoniti prepozno.
Vzgojna je le vzgoja iz ljubezni do učenja.

Maja Centa

STARA IGRA V NOVIH PREOBLEKAH

Zavest me drami iz spanca
kot prhutanje kril nočnih metuljev.
Všššš, všššš, všššš ...
Vsak zamah sem bližje prečuti noči,
še eni izmed mnogih.
Vsaka je drugačna, a vendar so vse iste:
iz skrbi vsakdanjika me prek obupa v valovih
nosi na ono stran meja običajnosti,
v drugo resničnost.

KURC!

Spet bom jutri na pol živa odštevala ure:
stavčni členi
kava
Povodni mož
Dajte že mir!
sestane
lonec, kuhalnica
domača naloga – Zberi se!
Aleluja, ura je deset!

Mogoče pa tako mora biti.
Mogoče brez nočnih potovanj ne bi prenesla
trde linearnosti dandanašnjega časa.

Nina Grahek

SVOBODA NA DOSEGU ROKE

Z levim kotičkom levega očesa mižim.
Nočem sprememb.
Močno si ga zatiskam in hočem biti zaslepljen.
Drugi, desni kotiček levega očesa, je napol priprt.
Desno oko je odprto zelo na široko.
S tem delom si želim videti globoko resnico o svetu in krizah.
Gledam in upam,
da mi bo sploh kaj videti.
Poskusil bom.

V desnem očesu me nenadoma zbode.
Vanj je iznenada priletela vinska mušica.
Vina ne pijem in naokoli ni vinskega kozarca.
Čudno.
S solzenjem mi je mušico uspelo odstraniti.
Šla je v svoj nebesni grob.
Ampak še vedno me daje pekoč, neprijeten in rezav občutek.
Ni mi najboljše.

Sonce pripeka in se nič kaj bahavo ne skriva za oblaki.
V daljavi slišim,
kako vozijo vlaki.
Le ob vedrem vremenu je tako.
Železniška postaja ni tako daleč,
le čez hrib.
Ne vem,
ali naj kupim povratno vozovnico.
Poskusil bom kljub delni zaslepljenosti.
Svoboda je tu,
na dosegu roke.
Odprimo oči in si jo izborimo nazaj.

Robert Ašič

PRVI PUST

Mama je ogledovala belo frotirasto pižamico. Na njej so bili natisnjeni drobni živopisani trikotniki in krogi. Okrog vratu, rok, pa tudi nog je bila zarobljena z rumenimi patenti, ki so se lepo podajali po telesu. Odložila jo je na rjavo deko, ki je postlana ležala na kavču. Poiskala je škarje, belo nitko in šivanke. Vse skupaj je položila na mizo in odšla iz kuhinje. Kmalu se je vrnila z rolami pisanega krep papirja in velikim koledarjem v roki. Sedla sem na kavč in jo ogledovala. Vzela je desko za rezanje mesa in veliki oster nož. Na desko je položila rdeč krep papir in ga začela rezati z nožem kot rolado z lešniki. Na velika kolesca. Enako je naredila z rumeno in modro rolco. Kolutki so na kupu ležali na vogalu bele mize. Iz velikega koledarja je iztrgala dva lista. Zvila ju je v veliki stožec tako, da je sliko skrila navznoter. Stožec je najprej zlepila, nato pa spodaj obšila. V roke je vzela kolutke vseh treh barv po enega in jih razvila. Na polovici približno jih je zašila skupaj. Potegnila jih je v najožji del stožca in zašila. Na vsaki strani širokega dela je naredila luknji in vanju prepeljala elastiko. Na eni strani jo je privezala v voz. Poklicala me je k sebi.

"Nastavi glavo" je dejala in poveznila stožec meni na glavo. Izmerila je elastiko in jo zavezala še na drugi strani kape. Trakovi so viseli vse do tal, da sem jih videla ležati še na tleh. Mama je vzela škarje in jih prikrajšala na dolžino, nekje do moje riti. Vzela je kapo iz moje glave in jo odložila na mizo. Spet je iztrgala iz koledarja dva lista in naredila iz njih še drugo kapo in poklicala brata, da mu jo je pomerila. Končala je tudi drugo kapo in jo odložila na mizo. Prinesla je flomastre in dejala. "Porišita vsak svojo kapo, palčka, da bosta lepi maškari," in sedla na kavč. Urno sva se lotila risanja po kapah. Mama je medtem preostale narezane kolute krep papirja razvila in jih narezala na manjše konce. Razdelila jih je na pisane kupčke. Vsak kupček je nato prišla na pižamo po različnih delih, da so bingljali po telesu. Ne samo pulover pižame, tudi po hlačah je vse bingljalo. Nekaj časa je trajalo, da sva porisala svoji kapi. Ni bilo potrebno, a sva se vmes med delom večkrat stepla in si nagajala ter čečkala po nasprotnikovi kapi. Nemalo črt je bilo tudi po rokah in obrazu. Tja so zašle seveda čisto pomotoma. Mama naju je le parkrat opomnila, naj pohitiva z delom. Oče je prinesel dve drobni a ravni leskovi palici. Mama je prilepila na konici živo pisane trakove. Oblekla naju je v pižami in nadela kapici. V roke nama je položila palici in naročila, da nista za pretep. Tudi peti naju je naučila in vrisanja maškar. Preden sva odšla od doma navzdol po bregu, je še povedala, da se maškare ne pogovarjajo in ne razkrivajo, kdo so v resnici.

"Ju, ju, juhuhu, ju, ju, juhuhu," sva kričala, ko sva se približevala babičinemu domu. Stari

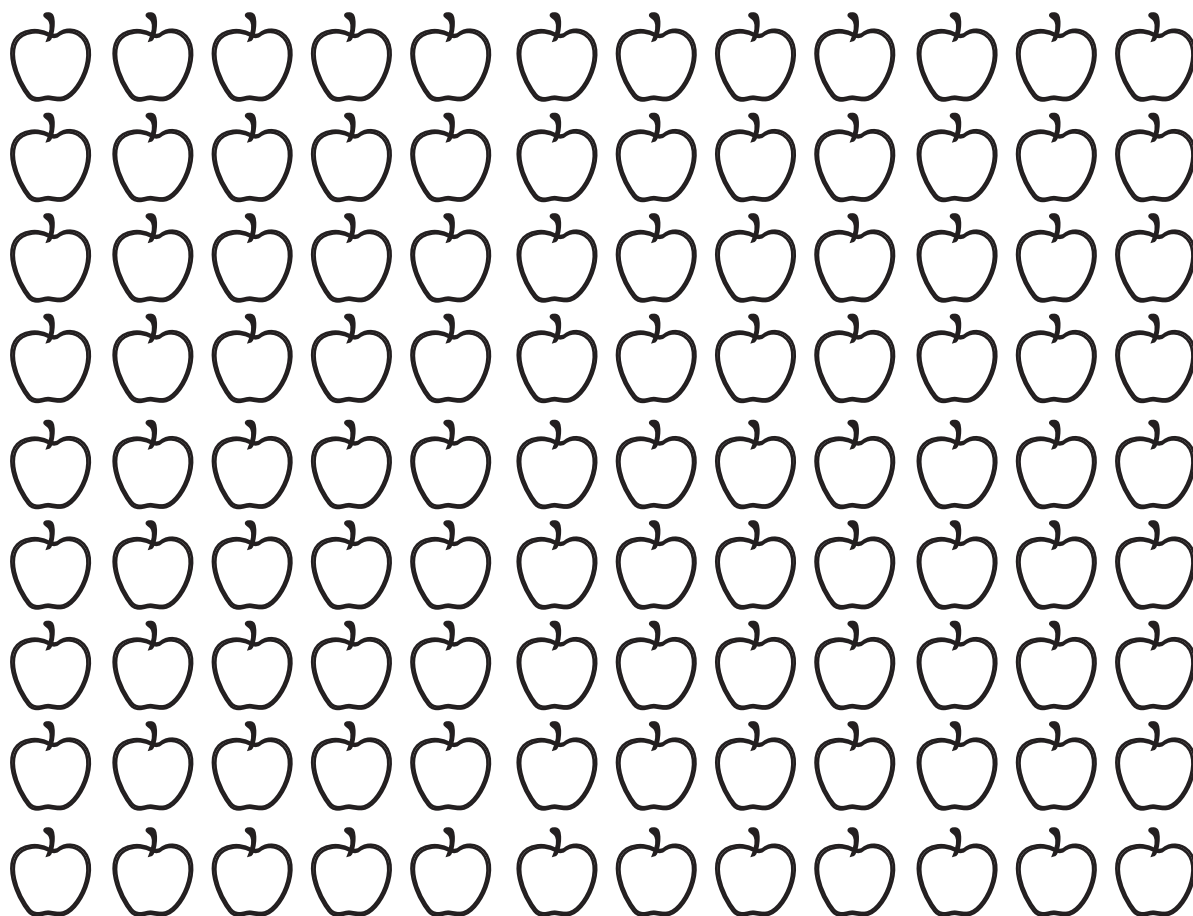
ata je stopil iz hleva s košem in ko naju je videl, se je glasno zasmel.

"Ja, kdo pa so tele maškar'ce," je še dodal.

Moj brat pa zakriči: "Naju ne poznaš? Midva sva! Janko in Tanja! V maškare sva prišla!"

Potem pa naju je povabil, da sva zaplesala še v hiši. Za nagrado in dobro letino sva dobi-
la še nekaj denarja. Ne spomnim se več koliko, a krofi so bili okusni, za polizat prste.
Marmelado sladki.

Tanja Košar

VIJOLIČNO NEBO

Vijolično nebo
se je povzpelo name,
kakor da sem
naslikana planina,
le tu in tam
je vidna kaka sled
človeških prstov,
ki so me zgnetli.

Tanja Mencin

LEPE BESEDE ČRIČKOV

Sedim na klopci pred hišo.
Dan se poslavlja,
že blesti večer.
Vročina se ne da,
hoče v vsak kotiček stanovanja.

Lepo je posedeti in poslušati
koncert zgovornih čričkov.
Kar tekmujejo, kdo bo glasnejši.
Naenkrat, eno minuto vsi utihnejo,
in zopet, kot zbor, glasno zapojejo, čri, čri.
Pozno v noč se lepa pesem glasi.

Prišla bo jesen,
hladen veter bo utišal čričke.
Njihova lepa beseda bo le spomin
in klopcica ne bo več zasedena.

Tilka Gorenc

BREZPOTJE

Brezpotje.

Tema.

Prinašalka miru.

Pokljukam na vrata večera
z radovedno ogrlico vznemirjenja.

Zastrtost neba
ustvarja nelagodnost.

Spotikajoč skozi neprehodnost
ne najdem več poti,
da pridem še kdaj
komu naproti.

Marija Bajt

STANOVANJE

Bil je eden izmed zadnjih dni vročega poletja, ko sem se s škatlo v roki še zadnjič vzpenjala proti svojemu novemu domu v centru Ljubljane. No, skoraj v centru. Nekaj ulic stran, med železniško postajo in Prešernovim trgom. Ne vem, zakaj prejšnjim lastnikom ni odgovarjalo. Bilo je dovolj veliko za štiričlansko družino, blizu so vrtec in šole, čez Zmajski most pa še fakulteta. Če bi si otroci želeli postati pravniki, seveda. Tudi do ostalih fakultet ni daleč. A na dan svoje vselitve se z razlogi njihove izselitve nisem ukvarjala. Preveč so me izmučile težke škatle, ki sem jih prenašala mimo nedelujočega dvigala. Ni me begalo dejstvo, da so mi stanovanje tako rekoč podarili.

Da so od starega očeta podedovali hiško v predmestju in kar nekaj denarja, ter da si želijo pomagati študentki, ki se z glavo, polno najrazličnejših zamisli in idej, komajda uspe prebiti iz meseca v mesec, so rekli. Ob podpisovanju pogodbe se mi je sicer zazdelo, da se žena ne strinja.

»A ji ne bi mogoče ...« je začela, potem ko je nekaj časa zaskrbljeno gledala moža in med prsti vrtela obesek verižice. Drugo roko je upirala v bok. Delovala je zamišljeno.

»Mislim, da je dekle ... sposobno, da postane nova lastnica,« jo je prekinil mož.

»Želela sem le vprašati, če ne bi mogoče spila sok ali kavo?« se je narejeno veselo nasmehnila, s čimer je uspela prikriti nenavadno nemirnost.

Odvrnila sem, da bi sok. Bil je prijetno hladen in osvežilen, kot se spodobi za tako vroče poletje. Povabila sta me, da se njima in otrokoma pridružim pri kosilu. Nisem zavrnila, morala sem varčevati. Čeprav poceni, mi je stanovanje kar občutno zategnilo pas, zato denarja nisem mogla razsipavati za kosila. Postregli so mi z golažem in polento, za sladico pa sladoled. Bili so prijetna družba, otroka dobro vzgojena in mirna. Mogoče preveč mirna. Med jedjo sta tiho gledala vsak v svoj krožnik in se vedla zelo olikano. Dekletce, kakih 10 let bi ji pripisala, je celo zelo vljudno vprašala mamo, če sme oditi na stranišče. Bilo ju je kar malo strašljivo gledati. Ob navihanih bratrancih in sestričnah, ki jih imam doma, sta ta dva otroka delovala kot zombija. Nisem si mogla predstavljati, da bi sestrina dvanajstletna hči sedela tako pri miru, ali da bi si šestnajstletni brat z robcem obrisal nos, tako kot je to storil ta deček. Po jedi sta se otroka zahvalila mami za kosilo in mirno odšla v dnevno sobo. Deček je sedel za knjigo, deklica pa je stopila do klavirja. Kmalu je ves prostor preplaval zvok melodije. Toni so mehko legali na tišino, ki nas je obdajala. Želela sem se prepustiti zvoku klavirskih tipk, vendar me je pogled na popolnoma resno in vzravnano dekle preplašil. Njen obraz je bil kot izklesan iz kamna, kot da ne bi poznala nobenega čustva.

Takrat me je preplavilo, da ima takšen obraz že ves čas; tudi ko mi je ob prihodu rekla: »V veselje mi je, da sem vas spoznala,« tega veselja ni kazala.

Pogled sem usmerila k dečku, ki je nemo bral knjigo. Brez čustev, kot da ga zvoki ne dosegajo, kot da ni obdan z ničimer. Le tiho je bral knjigo, kot da mu tudi zgodba, ki mu jo ponuja, ne daje nič. Nobenega čustva, nobenega najmanjšega zbudljaja. Na steni sem opazila tri slike, tri otroške portrete. Dva otroka sta sedela z mano, tretje deklice pa ni bilo. A to ni moja stvar. Obrnila sem se k staršema. Mati je zaskrbljeno zrla skozi okno, oče pa je preučeval uro, kod da bi šele sedaj odkril pomen števil.

»Imata pa res lepo vzgojena otroka,« sem po nekem času dejala.

Mati me je pogledala, kod da bi jo prebudila iz najglobljega razmišljanja, kot da bi se šele sedaj začela zavedati, da sem zraven.

»Ja, ja, za svoja leta sta zelo ... dozorela,« je previdno rekla.

Oče je še vedno dajal občutek, kot da je na nekem skrivnostnem otoku; popolnoma sam. Zelo sem si želela oditi, zato sem se začela zahvaljevati za vso pozornost. Niso me zadrževali, starša sta si celo oddahnila, otroka pa se nista zmenila zame. Edino deklica je, ko sem odhajala skozi vrata, mirno rekla: »Lepo vas je bilo spoznati, gospodična Breznik«.

In nato so sobo zopet preplavili zvoki klavirja.

***

Izpraznila sem še zadnjo škatlo. Tako, sedaj pa sledi zaslužen počitek. Odprla sem piksno piva in se zleknila na zofo. V trgovini z rabljenim pohištvom sem jo odkrila. Prav tako pisalno mizo. Pri opremi stanovanja so mi na srečo pomagali starši in babica, saj sama preprosto ne bi imela dovolj denarja in bi verjetno še kakšno leto spala na goli žimnici, kuhala bi si na ročnem štedilniku, kuhinja bi premogla le pomivalno korito in mizo. Sedela bi na škatli. Dnevna soba bi izgledala skromno žalostna, če ne bi kupila zofe in ostalega pohištva, prav tako bi se godilo s spalnico, v kateri sedaj kraljuje francoska postelja, družbo pa ji delata ogromna pisalna miza in velika omara, prevelika za nekoga, ki sploh nima toliko oblačil. Zadovoljno sem srkala pivo in se lenobno razgledovala po prostoru. Mogoče bi na stene obesila kakšno sliko. Nekaj abstraktnega, da poživi prostor. Stene sicer niso bele, kot so bile na začetku. Ne maram beline, soba zgleda preveč sterilno, preveč spominja na bolnišnico - na bolečino. Sedaj so stene nežno marelične barve. Prejšnji teden sem se precej zabavala s pleskanjem. Še posebej s kotom za vrati. Čeprav sem nanesla več slojev barve kot drugod, rdečega madeža nikakor nisem mogla prekriti. Madež kot da se je zažrl v steno. No ja, saj je za vrati in se ga ne opazi.

Vstala sem in stopila k oknu. Videla sem stavbe pod seboj. Če odmisliš vsa ta stanovanja,

si lahko zamisliš, da gledaš kip Prešerna. In tisto tam je reka, ki v sebi skriva razne skrivnosti. Odšla sem v kuhinjo. Od kosila mi je ostalo še nekaj makaronov, zato si jih segrejem in sedem za mizo. Ravno ko sem začela jesti, mi je zazvonil mobilni telefon. Oglasim se.

»Halo?«

Nobenega odgovora z druge strani.

»Halo, kdo kliče?« poskusim znova.

Nič.

»Halo, me slišite?«

Še vedno nič.

Prekinem klic. Mogoče se je kdo zmotil ali pa je na območju brez signala. Meni se to dogaja vedno, kadar želim na poti domov mami sporočiti, da bomo kmalu prispeli. Prav vsakič pozabim, kje se izgubi signal. Mogoče se je to zgodilo osebi, ki me je poklicala. Zaprla sem okno in pojedla makarone.

***

Posvojila sem mačko. Prikupno sivo kepico z imenom Maca. Medtem ko sem v kuhinjsko omaro pospravljala stvari iz trgovine, je ona zadovoljno predla na zofi. Naenkrat je stekla h kotu izza vrat in glasno zamijavkala. Verjetno je našla kakšnega pajka, v stanovanju jih je polno. A s čiščenjem se bom ukvarjala jutri, danes je čas za zabavo s prijateljicami v bližnjem lokal.

V zgodnjih jutranjih urah mi je v tretjem poskusu končno uspelo priti v stanovanje. Utrujene noge so me privlekly do drugega nadstropja, nato sem obupala, strgala list NE DELUJE z vrat dvigala in se odpeljala do svojega stanovanja. Tam me je pričakala tišina. Z nog sem zbrcala čevlje in se opotekla v kuhinjo po kozarec hladne vode.

»Živijo, Ana!«

V kotu kuhinje je stala deklica in me opazovala. Na nekoga me je spominjala, a se zaradi velike količine alkohola v krvi nisem mogla spomniti na koga. Pomahala sem ji in odšla v sobo, kjer sem se zgrudila na zofo. S podrsavajočimi koraki je prišla za menoj in se usedla poleg. Nisem vedela, ali je bilo to zaradi alkohola ali pa zaradi mesečine, ki je sijala skozi okno, a zdelo se je, kot da je bila deklica obdana z nekakšnim sijem.

»Zakaj se pa tako svetiš?« sem jo vprašala.

Mirno me je pogledala. Ta miren pogled, nekje sem ga že videla. Nato me je prijela za roko. Stisk je bil močan in ledeno hladen. Roko sem potegnila k sebi, a naju je vezala neka nevidna vez.

»Pomagaj mi, Ana.« Zdrznila sem se. Kako pozna moje ime?

»A sva se midve že kdaj srečali?«

»Ne, ampak živiš v mojem stanovanju.«

»A tako.«

Mogoče sem pa zamešala vrata in se znašla v napačnem domu. Ampak kavč, na katerem sem sedela, je bil moj. In ogledalo na steni je bilo tudi moje. In tam v kotu se je svetil madež, še močnejše kot po navadi.

»Kako ti lahko pomagam?«

»A vidiš nitko, ki naju veže? Prereži jo in naju osvobodi.«

Pogledala sem na najini roki in res je bila tam, svetleča srebrna nit. Na otip je bila trda in hladna. Skušala sem jo pretrgat, a ni šlo.

»Kako pa se je znašlo tole na najinih rokah?«

»Jaz sem naju povezala.«

»Ampak zakaj?«

»Zato, da mi prideš delat družbo.«

»No, saj sem tu. Poslušaj, bi se mogoče raje oglasila jutri? Pa se bova takrat igrali. Sedaj sem preveč utrujena.«

»Ne morem oditi.«

»Zakaj pa ne?« Težke veke so mi začele padati na oči.

»Ker sem tukaj doma.«

»Ne, jaz sem tukaj doma.«

Poskušala sem se spomniti, kateri izmed sosedov ima deklico njene starosti. Zagotovo sva se srečali na stopnišču, in ker sem ji bila zanimiva, je smuknila k meni v stanovanje. Takrat je v sobo prišla Maca. Videla sem jo, kako se je nasršila in začela jezno renčati. Vstala sem in stopila k njej, zraven pa povlekla še deklico, ki je bila privezana name. Opazila sem grozo v mačkinih očeh. Preplašeno je zamijavka in pobegnila v kuhinjo. Pijana sem, moram izgledati grozno. Odšla sem nazaj k zofi in skupaj z deklico sedla.

»A mi boš pomagala? Tudi jaz sem pomagala, zato moraš tudi ti meni pomagati!«

Jezno in neučakano me je pogledala. Komu je pomagala, ne vem. Zaradi utrujenosti me pa tudi ni zanimalo preveč.

»V redu, v redu. Kako naj ti pomagam?«

Deklici so se veselo zasvetile oči.

»Potrebujeva nekaj ostrega, s čimer boš prerezala nit.«

Za trenutek sem pomislila.

»Bo nož v redu?«

Deklica je zadovoljno pokimala. Vstala sem in se napotila proti kuhinji, ko me je deklica

pocukala nazaj.

»Tukaj imaš nož.«

Pokazala je na tla poleg vrat.

»O, super.«

Poskušala sem zarezati, a vez je bila premočna.

»Bližje sebi moraš položiti nož.«

Nož sem premaknila bližje svoji roki in zopet poskusila. Ker ni šlo, sem se z nožem pomaknila še bližje svojemu zapestju. Kot v transu sem poskušala zadeti mesto, na katerem bi nož končno prerezal vez med mano in deklico. Končno mi je uspelo in veselo sem se zasmejala, deklica prav tako. V hipu me je preplavilo več videnj. Videla sem deklico, kako se igra skupaj z bratom in sestro, kako reže nit, ki jo veže na nepoznanega dečka. Videla sem dečka, ki počne enako, le da je privezan na nekega moškega. In ta moški je zvezan z žensko z rdečimi lasmi in ta zopet z drugo žensko v okrvavljeni beli obleki. In njena obleka prekriva starčka, ki se z roko oklepa mladega moškega v modrih hlačah. In pred mojimi očmi so se menjavali vsi ti možje in ženske in otroci različnih starosti, in vsi smo stali poleg vrat, poleg madeža. In pogledala sem madež, ki je živo rdeče žarel, in videla sem na njem kapljice sveže krvi. Moje krvi. Končno sem razumela, zakaj sta otroka prejšnjih lastnikov tako mirna in na koga me spominja deklica. In naenkrat je bilo vse okrog mene megleno, deklica se je smejala, po licih so ji tekale solze. Maca je preplašeno mijavkala, jaz pa sem padala in padala in padla in ...

***

Danes se zame začenja novo življenje. Nov kraj, nova služba, nova poznanstva in sedaj še novo stanovanje. Skoraj v samem centru Ljubljane. Prav fino. Pa še poceni, izjemno poceni. Prav smešno poceni. A kaj mene to briga? Gospod in gospa Breznik, prejšnja lastnika, sta mi ključ stanovanja porinila v roke že kar na prvem srečanju, pred ogledom. Ob ogledu v stanovanje pravzaprav nista vstopila, počakala sta zunaj. In se nato hitro poslovila, ker ju doma čaka Maca, sta rekla. Ampak danes sem postal popoln lastnik, z vso papirologijo. Stanovanje sem že v kompletu prenovil in opremil. Prejšnji teden sem se precej zabaval s pleskanjem. Še posebej s kotom za vrati. Čeprav sem nanesele več slojev barve kot drugod, rdečega madeža nikakor nisem mogel prekriti. Madež kot da se je zažrl v steno. No ja, saj je za vrati in se ga ne opazi. Gospod Golob, sem pomislil, ko sem stopil na zasneženo ulico, srečno!

Sandra Škrinjar

RIT IN JOŠKE

*Sprva sem si le želela
joške.*

Tako kot vse deklice
sem tudi jaz oblačila mamine modrce
in v njih brezskrbno skakljala po kuhinji.

Potem sem jih dobila –
rit in joške
in postala prav taka
kot vse ostale ženske
z ritmi in joškami.

Potrebovana s strani fantov –
'nežna cvetlica mala'
(in hkrati predmet poželjivih pogledov),
na videz nezmožna grdih besed,
družbeno pa nezmožna ostrih pogledov in logike,
predvsem pa veliko bolj primerna za razredni pouk kot kardiokirurgijo.

Mi pa ni ušel uvid,
da so bile rit in joške
bolj tista pokajoča deka na vrhu paketa
(ker marsikaj je še prišlo z ritjo in joškami).

Marsikaj, kar nismo naročili
(in morda se je sprva zdelo gratis,
ker sem bolj gladko pisala poezijo).

Ampak ni bilo gratis.

Na dnu paketa
so ležale packarije,

ki jih baje moraš vzeti ven iz škatle
(Saj vendar sodijo v odraslost!).

Tako imam sedaj rit in joške
in vljuden nasmeh
in idejo, kaj bom po poklicu
in zavedanje,
da se povprečna oseba zlaže 4-krat na dan
in dejstvo, da v življenju rasteš sam
in da je le umiranje timsko delo
(le k temu lahko v zadostni meri prispevajo vsi ljudje).

In sedaj imam rit in joške
in nič ni lažje
(še težje je vse skupaj),
ker se čez življenje opotekaš,

še nekoliko bolj okorno,
še nekoliko bolj ženstveno,
predvsem pa s krči –
med tem ko ti svet kriči, da si odrasel,
da nimaš več izgovorov
ne sprejeti bolečine
ali zaradi nje jokati
(sedaj ti že pripadajo).

Da, moraš sprejeti bolečino,
jo pogoltniti.

Da, moraš jo pogoltniti –
če je res hudo,
skupaj z nezdobljeno tableto Nalgesina.
(Saj si vendar odrasel!)

Eva Šubic

BREZ D(V)OMA

Za tabo ravbarji in žandarji s skurjenimi očmi.
Da bi vsaj teči znali.
Tudi muzikanti so zakleti.
Ne, ne, ne.
Nihče ne zna poslušati,
sanjariti, a ne pokvariti,
počivati, a ne spati.
Iščem te in ni mi lahko.
Šele v tretje, šele v tretje.
Tri višnje na smetani
in kisel nasmeh.
Izobilje v duhovni revščini.
Odkar vem zase, je tako ...

Karmen Hribar

ZALJUBLJENA LE TRI URE

V prejšnjem stoletju, je bilo življenje mnogo drugače kod sedaj, u najlepših letih, ko so bili mladi fantje in dekleta najbolj zaljubljeni, so morali fantje k vojakom, bolela so srčka in tekle so solze. Skoraj v vsaki vasi, so priredili poslovilni večer, ker so naslednje jutro, že morali odraščati in to kar za dve leti. Tisti, ki pa šel k mornarici, je moral služiti vojski, kar tri leta. Dekleta so obljubila fantom, da jih bodo čakale, da se vrnejo iz vojske, vendar nekaterim to ni uspelo. Jaz še nisem imela fanta in nisem imela namena iti na poslovilno zabavo, če ravno sem bila povabljena, saj sem bila stara šele sedemnajst let. Ni minilo še niti eno leto, od kar mi je umrla mama in tudi oče mi nebi dovolil, saj je bil zelo strog. Ko se je stemnilo, je prišla moja nekdanja sošolka Angelca do nas in se jezila name, zakaj še nisem pripravljena, sem ji vsa potrta odgovorila, da ne grem, ona pa je takoj poiskala mojega očeta in po kratkem njenem pogovoru, mi je dovolil z njo na poslovilno, pod pogojem, da sem ob polnoči doma. Nič rada nisem šla v tisti črni obleki, pa še prevelika mi je bila, da sem se počutila kod strašilo. V tistih časih, so dekleta polnih oblin veljale za lepe, suhice smo pa bile majn vredne. Poslovili sva se, od očeta in z hitrimi koraki odšli, Angelci se je zelo mudilo, ker je bila na tej zabavi dogovorjena z mojim sosedom Janezom, bil je zelo prijazen, skrben in pošten fant.

Po dolgi in hitri hoji, sva zaslišali glas harmonike in se veselile, da bova kmalu tam in ko sva končno prispeli, sva nekaj časa opazovali, kako starejša družba poje, mladi pari pa poskočno plešejo. Čez nekaj časa si je harmonikar privoščil malo počitka. Jani in gospodarjev sin Viki sta naju zagledala in naju povabila k mizi polni dobrot, ki so jih napekle mame mladih bodočih vojakov, midve sva bili zelo sramežljivi zato nisva veliko jedli saj sva bili vzgojeni tako, da se ne spodobi kar planiti na hrano, pa če si še tako lačen. Jani je stisnil k sebi Angelco in jo spraševal, če ga bo čakala dokler se ne vrne iz vojakov in da se bosta takoj poročila. Vsa raznežena je ponavljala, da ga bo sigurno čakala. Gospodarjev sin Viki je vprašal Angelco čigava sem jaz, seveda mu je takoj povedala in kmalu je ugotovil, da sem dekle ki je izgubila mamo, ter da sem zato v črnem. Muzikant je začel igrati, Jani in Angelca sta takoj šla plesat mene pa je Viki nežno prijel za roko in me prosil za ples, še preden sem dojela sva že plesala vodil me je z takim občutkom, kod da bi lebdela v zraku, bilo me je strah, čutila sem srce kako mi vedno bolj razbija, začutila sem njegov pogled na obrazu, a nisem imela toliko poguma da bi mu vrnila pogled. Muzikant si je zopet privoščil malo počitka, Viki pa sploh ni spustil moje roke, peljal me je v hišo in mi razkazoval sobe, nato me je peljal še v svojo sobo in z žalostnim glasom dejal, da bo sedaj njegova soba samevala kar tri leta, nato mi je pokazal še slike sošolcev

in sošolk pokazal je še z katero je dolgo hodil in da se je z drugim poročila, nato mi je pokazal še svojo posteljo na njej je bilo prečudovito pregrinjalo iz ročno izdelanih čipk občudovala sem čipke, Viki je z ponosom dejal, da je to naredila njegova mama, povedala sem mu da je tudi mene mama naučila vse šivati, štikati in plesti. Harmonikar je zai-gral in vsi smo šli plesat. Čez nekaj časa je prišla od Vikija mama na plesišče in ga po-cukala za rokav nehala sva plesati, ter ji sledila, ko smo prišli v kuhinjo, je mama dejala, da naj gre po vino, ker ga bo kmalu zmanjkalo, takoj je vzel eno veliko steklenico za vino in ključke od kleti povabil je še mene naj grem z njim, da vidim kakšne sode imajo v tej veliki zidanici, ko sva odhajala, ga je mama še opozarjala, da naj dobro zapre pipo od soda, zaklene klet in hitro prinese vino, da ga prej ne zmanjka. Bilo je kar daleč a je hit-ro minilo, ker je vso pot govoril, odklenil je klet ter natočil vino v steklenico, natočil je še en mali vrček na njem pa je pisalo, ženska ki ne pije vina ni v postelji fina, nato me je povabil še v zgornji del zidanice, kjer je velika jedilnica, povedal mi je, da imajo tu mar-tinovanje in ostala praznovanja, pokazal mi je tudi stranišče, takoj sem ga uporabila, ker me je že krepko tiščalo, nato sem šla v jedilnico, ponudil mi je stol in kar privilego se je usesti, natočil je kozarčke in ko sem poskusila to vino sem ga takoj pohvalila, da je zelo dober, nato sva se pogovarjala, večina je on govoril, bila sva tako zaljubljena, da sva pozabila kje sva in zakaj. Nato je prisopihala njegova mama, saj je vso pot v hrib tekla, vsa zadihana je dejala, da je vina že zmanjkalo, pa da ga naj hitro nese domov, meni je bilo zelo nerodno, sram me je bilo, da nisem vsaj jaz pomislila na to kaj je mama naro-čila, če je že on vse pozabil. Viki pa je začel zmerjati mamó, zakaj lazi za njim, da je dos-ti star, prestar, da bi ga mama nadzirala. Mama je sklonila glavo, šla v klet, vzela stekle-nico z vinom in odšla, Viktor je še vedno zmerjal na ves glas, v strahu sem stekla za mamó nisem mogla dojeti, kako se lahko tako obnaša do svoje mame na glas sem rekla ojoj, ko bi jaz imela še mamó nikoli nebi povzdignila glasu nad njo, v trenutku nisem čutila nič do njega, nič lepega ni bilo več na njem z njegovo mamó sva hodili hitro in molče, če ravno je bila tema, sem opazila, kako se solze iskrijo na njenem obrazu, še bolj sem bila jezna na Vikija. Prispela sva do hiše oče je prijel steklenico z vinom in jo odne-sel pod kozolec in začel nalivati kozarce, ter jim govoril, da naj hitro pijejo, ker bodo morali kmalu na pot. Vsa zaskrbljena sem iskala Angelco, da bi šli čim prej domov, ve-dela sem da je oče v skrbeh in da bo zelo hud name, spraševala sem, če kdo ve kje je Angelca, pa so mi rekli, da sta že odšla, zelo me je postalo strah, kako bom prišla domov, po tej temi, pa še poti ne poznam, prosila sem dekleta, če bi katera šla z mano, vsaj do cerkve Sveti Vid, od tam bom pa že znala, končno se je ponudila domača služkinja, lepo sem se ji zahvalila in podali sva se na pot, med potjo mi je pripovedovala, kako je Viktor

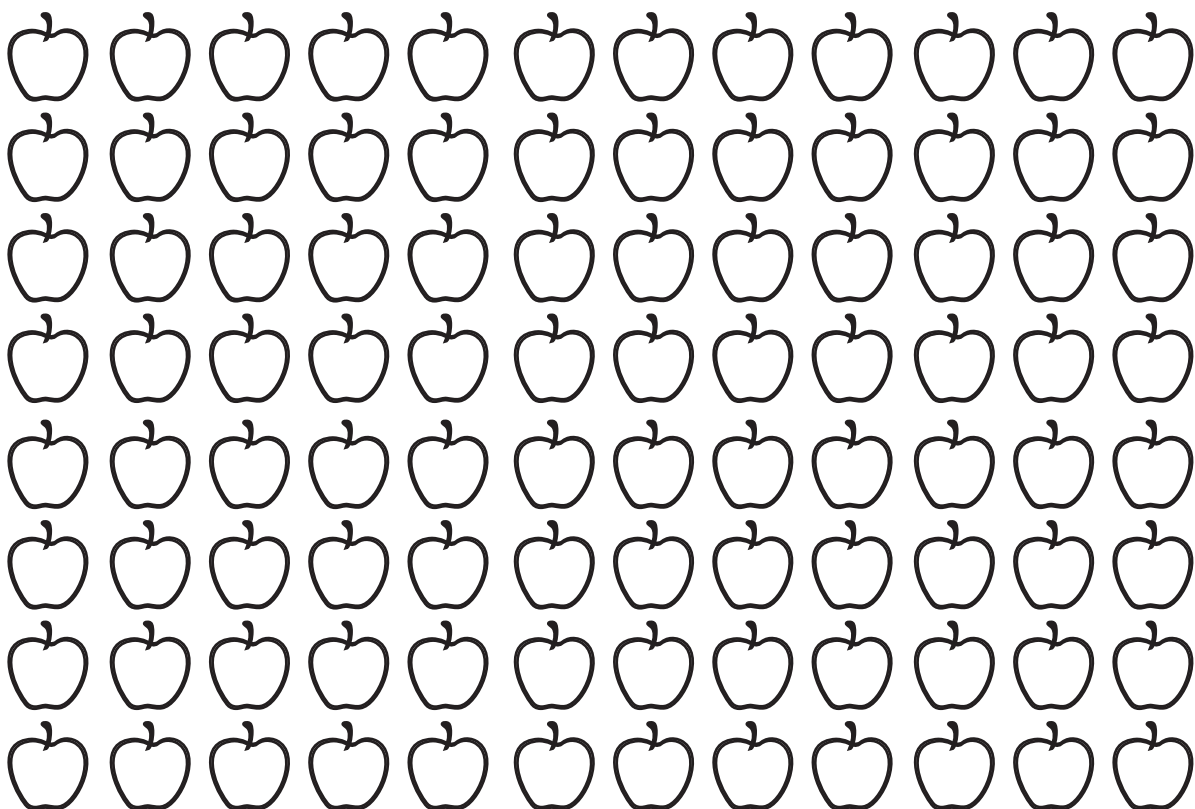

razvajan, kako se grdo obnaša do staršev in da se ga naj raje izogibam. Zagledala sem cerkev, ter dejala služkinji Anici, da že vem kako naprej in se ji še enkrat zahvalila, strašno me je bilo strah, zato sem pospešila korak in začela po tihem moliti, ko sem prišla mimo cerkve me je pot vodila v temen gozd, in sem morala dobro napenjati, oči, da sem sledila pravi poti, nenadoma me nekdo zgrabi in vrže na tla, z vso močjo sem se borila, tako da njegov namen ni bil uspešen izmuznila sem se v gost grm tam obmirovala, še dihati si nisem upala, čez nekaj časa sem zaslišala korake ki so se oddaljevali, še vedno se nisem upala premakniti, začelo se je daniti, hitro se poženem izpod grma in tečem koliko so me nesle noge, ustavil me je šele hrib, ki vodi do naše hiše, v hiši je luč še gorela, oče je sedel na stolu pri oknu in zaskrbljen čakal name, ko me je zagledal je zgrabil tisto težko kmečko mizo in jo zabilisal proti meni, zelo razburjen, se mi približuje, naredim nekaj korakov nazaj, se obrnem in zbežim po strmem bregu, ustavim se šele pred sosedno vasjo pred križiščem, ki cesta vodi, do pokopališče, kjer je pokopana moja mama, zgrudim se na kolena, vsa izmučena planem v glasni jok jokala sem tako čudno, če bi kdo slišal, bi mislil, da lajam, ozrem se proti pokopališču zagledam postavo v beli obleki, ki se mi približuje, ko pride do mene vidim, da je to moja mama nekaj časa strmim v njo, nato jo hočem objeti, ona pa v tistem trenutku zgine, podam se na pokopališče pokleknem ob grobu moje mame, ter v joku molim, nato se uležem in zaspim. Izmučena se prebudim, ker me nekdo trese za ramo, zakričim in hočem zbežati, stric me pa močno zgrabi in mi reče, da se naj pomirim, končno ga prepoznam, saj to je vendar od mojega očeta brat, bil je dober človek, imel je dvanajst otrok, pridno, skrbno in prijazno ženo, povabil me je na svoj dom, njegova žena Tončka me je prijazno sprejela ponudila mi je topel čaj, nato me je vprašala, če bom kaj jedla, hitro pokimam nato mi prinese omlete nisem mogla jesti, vpraša me kaj se mi je zgodilo, da še jesti ne morem in da bom morala domov, ker verjetno že očeta skrbi, kje se potepam, poudarila, je še, da pri njih, se mora za vsakega vedeti, kje se nahaja, objokana povem, da si ne upam, ker sem ga strašno razjezila. Nato se je stric vrnil iz gmajne kamor je odvedel živino na pašo, rekel mi je, da me bo pospremil domov, ker bi rad obiskal brata, da se že dolgo nista videla. ko sva prispela na naše dvorišče je ravno oče prihajal iz hleva in takoj vprašal svojega brata, kje me je našel, pa da mi bo že pokazal, da si ne bom več drznila, se klatiti ponoči od doma, stala sem daleč od njiju pripravljena na beg. Po dolgem pogovoru strica in očeta, me pokličeta, da naj pridem bliže, oče mireče, da naj grem pripraviti kaj za pojest, ter da že od včeraj ni nič jedel, bilo je še malo kruha, domače klobase in skute, lepo narežem in odnesem na mizo, oče mi reče, da naj grem še v klet po vrč vina, prinesem in začnem pospravljati po hiši, ob hrani in pijači, se pogovarjata o živini o letini, ki

se kar dobro obeta, zglada da ne bo lakote, katera nas je mnogo krat spremljala. nato se je stric začel poslavljati in govoril je mojemu očetu, da ima tako pridno, pošteno, lepo in pametno dekle, če se pa ta problem ponovi, pa verjemi, da ti jo ne bom pripeljal jo bom sam obdržal, če je za naše dovolj hrane, bo pa še za njo.

Minilo je dopoldne oče mi je naročil, da naj skuham krop krompir, nato je šel v hosto pogledati katera drevesa bomo smeli podirati, takoj za tem pride soseda, takoj me vpraša, kje sem bila, molčim ona pa mi začne pripovedovati, da so se mladi fantje z konjsko vprego na velikem vozu z tistimi velikimi lesenimi kovčki peljali na vlak, ter da je Lizika iz sosednje vasi tekla za vozom fantje so na vozu vriskali, peli se smejali, pognali so konje v dir, Lizika se je ustavila, ter mahala z obema rokama za njimi, ki so se hitro oddaljevali, soseda je končno nehala govoriti in se smejati, meni ni bilo nič smešno, trdno sem se odločila, da nikoli več na nobeno zabavo ne bom šla.

Marija Pečaver Potočnik

Lepota besede 2021

Izbor besedil literarnega natečaja

Izdala:

JSKD Območna izpostava Črnomelj in Knjižnica Črnomelj

Izbor besedil: Stanka Hrastelj

Oblikovanje: Gorazd Petrovič

Tisk: Tiskarna Demago Print

Naklada: 150

Črnomelj, november 2021

Izid knjižice sta omogočila Javni sklad RS za kulturne dejavnosti in Občina Črnomelj

Javni sklad RS za kulturne dejavnosti
Območna izpostava Črnomelj

Mirana Jarca 20, 8340 Črnomelj
Telefon: 07/30 61 190
oi.crnatelj@jskd.si, www.jskd.si

1962 - 2022

Ulica Otona Župančiča 7
8340 Črnomelj
Telefon: 07/ 30 51 364
knjiznicacrn@crn.sik.si, knjiznica-crnatelj.si